

DIRVA

Prieš atsidarant Jaunimo Kongresui, suskridęs iš viso pasaulio kraštų lietuviškas jaunimas stovkloje užmezgė draugystę ir patvirtino ryžtą kovoti už Lietuvos laisvės atstatymą.

V. Kizlaičio nuotrauka

CHICAGA DAINŲ ŠVENTĖS IR JAUNIMO KONGRESO ŽENKLE

Neatsižvelgiant į nepaprastą karštį Chicagoje, tūkstančiai lietuvių spietėsi atšvęsti didžiulius įvykius -- Dainų Šventę ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą.

Daug kartų dar teks grįžti prie tų įvykių ir atskirų epizodų. Vieną tik jau dabar galima pasakyti, kad Jaunimo Kongresas, suspietęs tiek gražaus jaunimo iš visų pasaulio kraštų, pademonstravo tą išeivijos jėgą, kuria buvo tiek sielotasi, kad ji neišnyktų. Toji jėga neišnykusi, bet

augą ir bręsta vis stiprėjančia lietuviškumo dvasia.

Reikia pabrėžti, kad Jaunimo Kongresą organizavo ir pravedė mūsų jaunosios kartos atstovai. Tokį darbą atlikti ir visas detales apšifuoti be jokių priekaištų būtų sunku ir labiausiai prityrusiems organizatoriams. Tą parodė daug darbo pašventę vyresnieji Dainų Šventės organizatoriai, pavyzdinčiai atlikę savo misiją, susidrausminimą paliekant tūkstančių lankytojų sąžinei.

Dainų Šventėje iškilią vietą užėmė komp. Budriūno kantata ir mažųjų moksleivių jungtinis choras. Likusi Šventės programa kiek nukentėjo dėl repertuaro konisijos skonio. Gal karštis, gal per arti atsiradę gėrimų bufetai įnešė kiek bazaro dvasios publikoje, kas šiek tiek pakenkė Šventės orumui.

Jaunimo Kongresas buvo platus savo darbo, parengimų, rmties ir pramogų apimtim. Įvairios parodos, posėdžiai, simpoziumai, iškilmingasis posėdis, parengimai jaunimui, gražuolės rinkimai, banketas -- tai programa savo įvairumu, turiniu, plotme, kai kur ir pertempimu svečių kantrybės, suteikė pluoštą įspūdžių, prie kurių dar ne kartą teks sugrįžti.

Visur gražų įspūdį darė iš tolimųjų kraštų atvykusiųjų jaunimo delegacijų laikysena, jų pristatymas ir, svarbiausia

(Nukelta 1 2 psl.)

NEBERANDA DONELAIČIO GIMTINĖS

Prieš kelias savaites, kai Maskva paskelbė apdovanojanti Lenino ordinu "Kaliningrado oblastį" (berods, nebedaugliko taip neapdovanojusių sričių ir "respublikų", vis "už pasiektus liaudies ūkio vystymo laimėjimus"), Antanas Sniečkus, nors tebeidamas tik maskvinių valdovų vietininko pareigas Lietuvoje, iš išsismaginimo viešai ištarrė bent pusę tiesos apie lietuvių nusistatymą dėl Mažosios Lietuvos padėties.

Tiesos atpasakojimu (1966-121), jis, nors ir nelietuviškai kalbėdamas, teisingai skelbė, kad lietuvių tauta neužmiršianti, kaip nežmoniška buvo suvokietintos čia gyvenusios lietuvių gentys, ir kad būtent iš čia buvę nuolat kėsিনamasi į Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę...

Bet čia Sniečkus ir sustojo. Dėjosi nesuvokiąs, kad lietuviai ne tik apie praeitį žino, bet ir dabartį mato. Kolonijos "gauleiteris" (karaliaučiusis "sniečkus") Ko-

novalovas tose pačiose iškilmėse gyrėsi, kad dabartiniai kolonistai netgi lietuvių rašytoją Donelaitį gražiai pagerbė! O lietuviai moksleiviai, sumanę aplankyti Donelaičio kapą, neranda Tolminkiemio, nes tas Mažosios Lietuvos lietuvių genčių pėdsakas jau nutrintas: naujieji kolonistai Tolminkiemį jau vadina "Čistyje Prudy". Ir visus tuos pėdsakus, kurių sunaikinti neišdrįso uoliausi vokiečiai, per 700 metų, naujieji kolonistai nutrynė per kelias dienas. Tad Sniečkui ištarus vieną tiesos pusę apie Mažąją Lietuvą, lietuviai mintyse minėjo ir kitą jos pusę, -- kad iš šio krašto, ne paisant vokiečių naujovės, kadai sušvito ir Lietuvos atgimimo AUŠRA, iš ten praskambėjo ir Lietuvos laisvės VARPAS...

Akiyaizdaus skirtumų tarp praeities ir dabarties nepajęgtų nei Sniečkus, nei maskviniai jo viršininkai paslėpti net po ištisais vežimais Lenino ordinu.

(ELTA)

EPOCHOS GALAS

DE GAULLE VIEŠNAGĖ SOVIETIJOJE UŽBAIGĖ POKARIO LAIKOTARPĮ EUROPOJE, NES PARODĖ, KAD JOKIŲ GREITŲ PASIKEITIMŲ NEGALIMA LAUKTI, IR IŠ JUNGTINĖS EUROPOS IDĖJOS KOL KAS NIEKAS NEISĖJO. — GRĮŽTAME PRIE ATSKIRŲ VALSTYBIŲ NACIONALINĖS POLITIKOS.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

De Gaulle viešnagė Sovietų Sąjungoje užbaigė vieną epochą Europos gyvenime. Antrasis pasaulinis karas sunaikino seną Europos valstybių struktūrą. Didelė jos dalis buvo užimta raudonųjų, likusi, atrodo, turėjo progos susijungti į didesnę, tarptautinę vienetą. Pagrindas tam buvo prancūzų-vokiečių draugystė, iš kurios išsivystė eilė ūkinių junginių, kaip Bendroji Rinka. Atrodė, kad ilgai iš to ūkinio bendradarbiavimo turėtų išsivystyti ir politinė vienybė, apjungianti ne tik Bendroje Rinkoje dalyvaujančias valstybes, bet ir D. Britaniją, Skandinaviją ir likusias Europos valstybes. Tokią

naturalią vystymosi eigą užblokavo generolas de Gaulle. Išskeldamas prancūzų tautinius interesus ir ugdydamas jų nacionalizmą de Gaulle tuopačiu pažadino ir kitų tautų nacionalizmą. Sunku, pavyzdžiui, įsivaizduoti, kad vokiečiai būtų ištikinę, jog jie, palyginus su prancūzais, tėra ant-raiiliai žmonės, visam laikui pasmerkti tokiais ir likti. Žinoma, de Gaulle rasiť ir nebūtų turėjęs pasisekimo, jei europiečiai būtų turėję koki kitą pasirinkimą. Jei, sakysim, Washingtonas būtų griebęsis kai kurios iniciatyvos europinių problemų sprendimui, tačiau iš tos pusės nebuvo nei naujų patrauklių idėjų, nei didesnio susi-

domėjimo. Norėta pagerinti santykius su Sovietų Sąjunga, o tai buvo įmanoma tik daugiau ar mažiau sutinkant su susidariusia būkle. Tai sukėlė įtarimų, kad gal Washingtonas norės susitarti Europos sąskaiton, o jei taip, tai kodėl patiems neieškoti būdų kaip to išvengti.

Ir sovietų bloke vyko pasikeitimai. Maskva, norėdama įgyti savo satelitų paklusnumą, pati Chruščiovo laikais pradėjo žaisti jų tautiniais jausmais ir nesutikimais. Lenkija turi būti geruose santykiuose su sovietais, nes priešingu atveju vokiečiai ko gero galėtų atsiimti Lenkijai atitekusias rytines provincijas. Tačiau tie pasikeitimai Rytų bloke toli gražu nebuvo tolygūs prasidėjusiam tautiniam skilimui Vakarų bloke.

De Gaulle išjudino visų norą daugiau rūpintis savo tautiniais interesais. Savo "flirtu" su sovietais jis privertė vokiečius suprasti, kad jei jie patys nesirūpina savo reikalais, niekas kitas nepasirūpins, nors formaliai imant, keturios didžiosios valstybės, pasidalinusios Vokietiją į okupacines zonas, bent moraliai liko atsakingos už vokiečių likimą. Net ir kai kurie amerikiečiai, išnaudodami vokiečių sunkią padėtį, kaip kad buvęs prezidento patarėjas užsienio politikos reikalams

(Nukelta 1 2 psl.)

LIEPOS AŠTUNTOS DIENOS DEMONSTRACIJA PRIE JUNGTINIŲ TAUTŲ

Kreipiamės į Jus, mielas lietuvi, bendromis jėgomis įgyvendinti Lietuvių Jaunimo Kongreso tikslą: įteikti Jungtinėms Tautoms petiją ir parašus, surinktus iš viso pasaulio, reikalaujant Lietuvai Nepriklausomybės. Lietuvos Nepriklausomybės nuolatinis reikalavimas yra mūsų, išeivijos lietuvių, pagrindinis uždavinys ir pirmutinė tautinė pareiga.

Kad į Lietuvos bylą plačiai atsivertų pasaulio akys, mes renkamės prie Jungtinių Tautų demonstracijai, kuri tegul byloja pasauliui, kad kai šiandien tautos stoja laisvėn, Lietuvos laisvųjų eilėse nėra jau 26 metai, kad jos pavergėja Sovietų Sąjunga tebeišnaudoja ir tebekolonizuoja lietuvių tautą, kad lietuvis niekuomet nesustos kovoti už savo šventą teisę būti laisvu žmogum.

Renkamės šį penktadienį, liepos 8 dieną, 9 val. ryto prie Jungtinių Tautų būstinės, 47-tą gatvę ir Dag Hamarskjold Plaza. Demonstracija tęsis pora valandų.

Moterys, pasipuoškite tautiniais rūbais! Jaunime, gausiai dalyvaukite ir eik pirmose eilėse, nes tai yra Tavo petija! Neleisk niekam pasilikti namuose ir nepaaukoti vienos darbo dienos dalies šiam kilniam tikslui! Visi lietuviai-ės, žinokime, kad dabar vėl visi turime stoti į bendrą žygį griauti užtvaras į Lietuvos Nepriklausomybę!

Lietuvių Jaunimo Kongresas

Jaunimo kongreso metu veikė architektūros, dailiojo meno, spaudos, numizmatikos, filatelijos, foto ir sporto parodos. Nuotraukoje parodų rengėjai. Iš kairės: Br. Kvilyks, P. Petrutis, R. Kvilytė, Statkus, A. Trinkūnas, V. Valaitienė, A. Kerelis ir A. Kezys, S.J., Gėles (teikia A. Valaitytė).

V. Noreikos nuotrauka

IŠ VISO PASAULIO

* AIRIAI parodė savo nepasitenkinimą Airijos padalinimu karalienei Elzbietai su princu Pilypu lankantis Belfaste, Anglijos valdomoje š. Airijos sostinėje. Į pagrindinę gatvę važiuojantį karališką automobilį tulas jaunuolis bandė iš 4 aukšto pataikyti cemento bloku. Buvo paleista ir keleta alaus bonkų.

Karališkoji pora tų įvykių buvo sukrėsta, bet laikėsi šaltai. Kaikuriuose rajonuose aukštieji svečiai buvo priimti labai šiltai.

* VARŠUVOS PAKTO (Sovietinių satelitų) valstybių konferencija Bukarešte, po įžanginių ceremonijų staiga buvo nutraukta, likus už uždary durų tartis tik Sov. S-gos ir Rumunijos atstovams. Diplomatiniai sluoksniai spėja, kad satelitų atstovai siekia daugiau teisių to pakto ribose, kai tuo tarpu Sov. S-ga siekianti dar labiau suveržti varžtus.

Rumunijos vaidmuo tuose pasitarimuose, spėjama, rišasi su nauja Prancūzijos politika, išeinant iš Nato ir siekiant artimesnių ryšių su komunistinio bloko valstybėmis.

Satelitai (židri didesnes galimybes Europos klausimo stabilizacijai tiesioginėse derybose su Vak. Valstybėmis, nekalbant Varšuvos pakto vardu, kuriame iki šiol lemiamą balsą turėjo Sov. S-ga.

ŠNIPŲ KARAS PASAULYJE 500,000 ŠNIPŲ

Neseniai prancūzų žvalgyba (Direction et Surveillance du Territoire) išleido įmonių direktoriams skirtą slaptą brošiūrą: "L'Espionnage ... une réalité" (Šnipinėjimas ... realybė), kurių sakoma, kad šiuo metu pasaulyje veikia 500,000 šnipų, kuriuos šiandien labiau domina pramonės, negu karinės paslaptys.

Šnipinėjimas yra pasidaręs komplikotas. 90% paslaptį sužinoma skaitant brošiūras, lankant parodas, fabrikus. Pavyzdžiui rusai 1944 metais Amerikoje oficialiai nupirko 44,000 patentų, o 1959 m. du sovietų diplomatai iš Los Angeles grįžo su 160 svarų dokumentų savo lagaminuose...

Kaip sulaukyti paslapties išdavimą? Vakarų kraštuose, kur veikia spaudos ir žodžio laisvė, sunku įvesti suvaržymus. Čia sunku kovoti su šnipais, kurie smulkmeniškai paruošti tai profesijai ir kuriems laikas neegzistuoja. Pavyzdžiui, rusai savo šnipui leidžia ramiai sėdėti 20 metų, kol jis pradės tiesti tinklą. Kinai gali laukti dar ilgiau.

Amerika ir Sovietų Sąjunga šiandien žvalgybą

CHICAGA...

(Atkelta iš 1 psl.)

jų pačių prisistatymas.

Jaunimo Kongreso atidarymas praėjo reikiamo orumo ženkle, dalyvaujant ir kalbas pasakant Lietuvos atstovui J. Kajeckui, VLIK pirm. V. Sidzikauskui, PLB pirm. J. Bačiūnui ir PLJK pirm. inž. Zaparackui. Pagrindinę kalbą pasakė rašyt. H. Nagys.

Lietuvaitės rinkimuose laimėtoja pasirodė blondinė iš Bostono Giedrė Galinytė.

Penktadienį, jaunimo pobūvyje, kur dalyvavo virš 1000 svečių, daugiausia jaunimo, labai gražiai pasirodė Liudo Sagio vadovaujama Clevelando Vysk. M. Valančiaus tautinių šokių grupė. Programoje taip pat pasirodė ir Antrojo Kaimo vaidintojai.

Šeštadienį, iškilmų užbaigimas banketu vėl pripildė ne tik pagrindinę banketo salę, bet ir visas šalutines sales. Banketo išpūdziai buvo apgadinti pertęsta programa.

Jaunimo Kongresą apvainikuos žygis į Jungtines Tautas, įteikiant Pas. Lietuvių jaunimo petiją su tūkstančių lietuvių parašais.

Lietuvių visuomenė, aktyviai parėmusi Jaunimo Kongresą lėšomis ir gausiu dalyvavimu, laukia sprendimų ir nutarimų, išsirutuliojusių iš tos veiklos, kuri vyko posėdžių ir simpoziumų kambariuose, be muzikos ir pompos. Tie nutarimai, geriau negu bet kas, turės pasakyti, ką atsieks ir ko galima tikėtis iš mūsų jaunimo.

laiko svarbiausia tarnyba krašto saugumui. Rusijoje kur amžiais žydėjo slaptosios policijos veikla, tas nebuvo sunku išplėsti, bet Amerika beveik iki 1947 metų nepažinojo šios tarnybos ir buvo laikoma negarbe turėti žvalgybą.

Amerikiečiai ilgą laiką baidėsi šnipinėjimo ir laikė tai nemoraliniu dalyku. Tuo tarpu kai Stalinas nesigėdino ir laikė visai normaliu dalyku pasakyti kompartijos kongrese 1939 metais: "Mūsų baudžiamieji organai ir mūsų žvalgyba nukreipta ne tiek į vidų, kiek į išorę, prieš užsienio priešus". Ir Stalinas didžiavosi turįs savo agentus kituose kraštuose, kurie sugeba iš štabų išvogti slapčiausias paslaptis.

Tuo tarpu JAV valstybės sekretorius Henry L. Stimson pasibaisėjo sužinojęs, kad valstybės departamentas turi šifravimo biurą. Jis įsakė nutraukti visus kreditus tam biurui ir pašalinti jo direktorių Herbertą O. Yardley, pareikšdamas, kad: "Džentelmenas neskaito svetimų laiškų".

Stimson tur būt nežinojo, kad rusų slaptoji policija laiko būtinybę skaityti svetimus laiškus. Vasilijevs, kuris šio šimtmečio pradžioje buvo rusų Ochranos direktoriumi, pateisino cenzūrą taikos metu šiais žodžiais: "Aš noriu pažymėti, kad laiškų cenzūra leido mums atidengti daug teroristų nusikaltimų. Padorus pilietis neturi jokio pagrindo bijoti cenzūros, nes niekas nesikiša į jo privačius reikalus". Bet tokie žodžiai galėjo būti pateisinti tik policinėje valstybėje, kur net šiandien, kai saugumiečiai dienos metu sulaiko gatvėje žmogų, niekas nesistebi ir neprotestuoja.

Kalbos, kad po Stalino mirties sovietų saugumas pasidarė humaniškesnis yra nepagrįstos. Rusai tik išmoko naujus metodus išgauti "prisipažinimams". Štai ką rašo Erika Glaser Wallach, kuri praleido penkis metus (1950-1955) sovietų koncentracijos stovyklose, apkaltinta šnipinėjimu.

"Vienas jų pagrindinis metodas yraneleisti miegoti. Mane iškviisdavo pusę vienuoliktos ar vienuoliktą naktį tardymui ir laikydavo iki penktos valandos ryto... Aš turėjau pasilikti ištisas valandas stovėti vien dėl to, kad pasakiau tai, kas jiems nepatiko... Gi dieną sargai prižiūrėjo mane, kad nė sekundei nesumerkčiau akių. Jie vertė mane celėje vaikščioti. Aš vaikščiojau galva daužydama sieną. Kai bandydavau atsisėsti, sargai mane prikeldavo ir liepdavo vėl vaikščioti. Taip tęsėsi visą dieną. Aš buvau tame kalėjime penkiolika dienų ir man nė karto neleido nusiplauti. Aš buvau tokia nešvari, kad pati savęs baidžiausi... Paskui ma-

ne įmetė karcerin tik su apatinėmis kelnaitėmis ir blyskute ir visi galėjo mane ten stebėti. Aš gulėjau ant cementinių grindų su surakintom už nugaros rankom. Manduodavo valgyti tik kas ketvirtą dieną ir turėjau būti dideliame šaltyje..."

Šitaip elgiantis su kaliniais ilgesnį laiką palaužiamas bet koks pasipriešinimas daug greičiau, negu naudojant senus kankinimo metodus.

Dabartinė sovietų saugumo organizacija patobulino metodus, bet tikslai liko tie patys, kaip ir praėjusio šimtmečio pradžioje, kai Nikalajus I įsteigė žandarmeriją rusų piliečiams sekėti. Ji savo laiką buvo garsi kaip ir nacių Gestapo. Galėdavo žmones laikyti suimtus be teismo nutarimo. 1890 metais žandarmeriją pakeitė Ochra, o vėliau slaptosios policijos vardai keitėsi pagal reikalą. Tuo po revoliucijos ant Ochranos pamatų atsirado Čeka, 1922 m. ji gavo GPU vardą, kuri 1934 m. pasivadino NKVD, dar vėliau MVD, o dabar vadinasi KGB.

Po Stalino mirties MVD viršininkas Lavrenti Beria buvo likviduotas, nes norėjo MVD padaryti galingesnę už partiją. Kai kurios MVD funkcijos buvo atiduotos kitiems vyriausybės skyriams. MVD gavo MGB

vardą, kad sudarius iliuminaciją, jog nebūturi nieko bendro su praeitimi. 1954 m. MVD virto KGB (Valstybės Saugumo Komitetas) kuris atsakomingas už visą špionazą, išskyrus karinį, pasiliekanči GRU žinioje.

Kaip matome, Rusijoje saugumo policijos keitimai vardai, bet tikslai liko tie patys. Mažai net pasikeitė uniformos. Ochra nešiojo mėlynas uniformas, kurios buvo teroro simboliu. Tas teroras apima ir šiandien gyventojus, pasižiūrėjus į mėlynas KGB uniformas.

Kada Rusijoje kilo revoliucija, Kerenskis nutarė pasilaikyti Ochraną su jos archyvais, į priekį išstatant tik revoliucinės idėjos žmones. Bet kai jo padėtis pasidarė nesaugi, jis vėl įsakė priimti tarnybon senovinius saugumiečius, įsitikinęs, kad valdyti Rusiją be slaptosios policijos, tas pats, kaip bandyti kepti blynus be miltų. Po spalio revoliucijos tuose pačiuose namuose įsitaisė Čeka, lenko Džeržinskio vadovaujama. Vienas iš Čekos vadų Martin Latsis savo raporte rašė, kad nuo 1918 m. sausio iki 1919 m. liepos Čeka likvidavo 344 sukilimus, kurių metu buvo nužudyti 3,057 asmenys, buvo atidengtos 412 kontrrevoliucinės organizacijos, sušaudant 8,389 asmenis ir 9,496

pasiunčiant į koncentracijos stovyklas. Areštųjų skaičius siekė net 86.893. Skaitant šį raportą darosi aiškiau suprantama rusų patarlė, dar carų laikais vartota: Rusijos gyventojai dalomi į tris dalis: vieni, kurie buvo kalėjime, kiti, kurie sėdi kalėjime ir tretieji, kurie laukia būti pasodinami į kalėjimą".

Vos tik komunistinis režimas įsitvirtino Rusijoje, tuoj pradėjo organizuoti špionazą užsienyje. Pradžioje daugiau sekimui rusų emigrantų ir jų organizacijų, o vėliau, užmezgus diplomatinius santykius su kitais kraštais, pradėta šnipinėti kitas valstybes.

Gregory Besedovski, buvęs sovietų šnipas, pasakoja, kad 1926 m. jis buvo atsiųstas į JAV kaip sovietų prekybos įstaigos Amtorg tarnautojas. Jo viršininkas Amtorge, kuris buvo sovietų saugumo karininkas, pasakė, kad Amerikoje veikia sovietų špionazo tinklas su centru New Yorke. Jis labai paniekinančiai žiūrėjo į Amerikos policiją, kad ji esanti naivi ir visai netikrinanti įvaiziuojančių rusų diplomatų bagažo. Jis sakė, kad tai amerikoniško liberalizmo ir demokratijos paseka, ko komunistiniame krašte niekad nebūtų. Stalinas buvo nušėbintas, kai iš savo saugumiečių sužinojo, kad svetimšalis lengvai gali įvaiziuoti į JAV ir gauti pilietybę po 5 metų gyvenimo.

"Jei taip yra, kodėl

mes nepasiunčiam į Ameriką penkis tūkstančius vyrų ir moterų, paliekant juos ten ramybėje, kol mums prireiks? paklausė jis.

(Bus daugiau)

EPOCHOS GALAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

George Bundy liudidamas Senato užsienio reikalų komitete jiems patarė atsisakyti visų prarastų teritorijų, o kai senatorius Robert Kennedy pasiteiravo Gynimo Sekretoriaus McNamara, ar sovietams mažinant savo igulas rytų Vokietijoje (buvę pasklidę gandai, kad sovietai penkias iš savo dvidešimt divizijų permes į Sibirą prie Kinijos sienos), tą patį padarytų ir amerikiečiai, McNamara atsakė: "yes".

Tačiau kol kas Washingtonas sustiprino savo spaudimą įvokiečius, kad tie už tą sumą, kurią amerikiečiai išleisdžia savo kariuomenės išlaikymui Vokietijoje pirktų JAV-bėse ginklų. Čia reikia pastebėti, kad vokiečiai mielai sutinka atiduoti tuos dolerius, kuriuos amerikiečiai išleisdžia Vokietijoje, pirkdami Amerikoje jiems reikiamų gerybių, iš kurių tik dalis būtų ginklai, tuo tarpu McNamara reikalauja, kad už tą sumą būtų perkami tik ginklai.

Teigiama, kad britų premjeras Wilsonas turėjęs planą, kurio sovietai už dabartinės padėties Europoje pripažinimą padėtų sudaryti taiką Vietnamė. Sovietai norėtų tokio pripažinimo, tačiau jie nenori už tai niekuo atsilyginti. Ypatingai taika Vietnamė, nes kol kas JAV ten laikydamos dideles karines pajėgas, gali mažiau rūpintis kitais reikalais. Atrodo, kad tai suprato ir Washingtonas. Šiaurės Vietnamas tik tada liausis kariauti, kai to daryti nepajėgs. Tai paskatino prezidentą pagaliau įsakyti pulti iki šiol neliečiamas Hanoi ir Haipongo apylinkes.

WORCESTER

JAUNIMO
SUSIPAŽINIMO
VAKARAS

Maloniai kviečiame Jus atvykti į Jaunimo Susipažinimo Vakarą su jaunimo atstovais iš kitų kraštų, kurie atvyks iš Chicagos, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui pasibaigus.

Šis vakaras įvyks 8. m. liepos mėn. 8 d. 7 val. vak. Maironio Parke, 52 Quinsigamond Ave. Shrewsbury, Mass.

Vakare numatyta trumpa programa, kurią išpildys jaunimo atstovai, bus bufetas ir šokiai. Lauksime Jūsų atvyktant praleisti kartu vakarą.

Worcesterio ir Bostono Pasaulio Lietuvių Jaunimo Komitetai.

Štai kokias taupymo priemones siūlome keturis kartus į metus.

Klauskit, kodėl pinigai jūsų piniginėje jau gali nešti nuošimčius iš Cleveland Trust

Taupymo įnašas padarytas iki šio mėnesio 10 d. neša nuošimčius nuo pirmos mėnesio dienos. Tai toks Cleveland Trust siūlymas taupyti, daromas keturis kartus į metus. Dabar proga pasinaudoti.

Taip pat proga pasinaudoti Cle-

veland Trust nuošimčiais — 4% į metus metų ketvirčio depositams. Tai teikia jums saugų, pastovų pelną — daugiau nei vidut. dividendas iš papr. akcijų.

Užsitikrinkite nuošimčius, kurie ateina nuo 1 dienos. Teiraukitės bet kuriame iš 78 Cleveland Trust bankų.

Cleveland Trust

OHIO DIDŽIAUSIAS BANKAS

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

POLITINĖS VEIKLOS KLAUSIMU

Vienas kitas faktelis, viena kita ištrauka iš tos ar kitos knygos dar, toli gražu, nesudaro pilno vaizdo, kiek Lietuvos reikalas nukentčia nuo klaidinančios ir įvairių pseudomokslininkų skleidžiamos propagandos. Viena tik aišku, kad sovietinės propagandos mašinerija veikia pilnu tempu. Kad jai atsispirti, kad Lietuvai nepalankios propagandos dygrių pseudomokslininkų skleidžiamos propagandos. Viena tik aišku, kad sovietinės propagandos mašinerija veikia pilnu tempu. Kad jai atsispirti, kad Lietuvai nepalankios propagandos dygrių pseudomokslininkų skleidžiamos propagandos.

Ne viską iš karto pajėgsime aprėpti, žinodami ir stengdamiesi, ne viską pajėgsime įtikinti ir atremti. Ne mūsų galioje turėti savo radijo ir televizijos stotis, ne išeivijos pajėgumui greitai laimėti kovą priemonėmis, kurios kainuoja milijonus ir galimos bei prieinamos kur kas galingesniems piniginiams.

O vis dėlto, tai yra mūsų politikos pagrindinė veiklos sritis. Tai politika, kurioje spragų randa mūsų jaunės kartos veikėjai, išdrįsę atvirai tą pripažinti.

Kai kur tas atviras žodis priimamas kaip neigiama kritika esamos mūsų politinės vadovybės veiklai. Kiek teko pastebėti, tos kritikos pati esencija liečia tą jautrią vietą, kurioje iškyla mūsų ilgametės politikos kryptis, nedavusi apčiuopiamesnių rezultatų. Ypatingai pastaruoju metu vis dažniau girdimi balsai, kad Amerikos visuomenė, inteligentija ir kiti tos visuomenės sluoksniai beveik nieko apie Lietuvą nežino, tuo pačiu nežino ir to fakto, kad Europoje siekiama sunaikinti tų tautų gyvybę, kurioms likimas (ir politika) lėmė patekti į Sov. S-gos nasrus.

O tuo tarpu, mums visą veiklos svorį nukreipiant į savitarpio susiskaldymo plotmę, komunistinė propaganda išnaudoja kiekvieną plyšį, kiekvieną tuštumą, kiekvieną galimybę savo "težėms" kuo plačiausia paskleisti.

Pavyzdžiui, Švedijos radiofonas gegužės mėn. išsiuntė du savo atstovus į Baltijos valstybes, kad vietoje susipažinti su ten esančia padėtimi ir radio reportažais "objektyviai" informuoti Švedijos visuomenę. Reikia atsiminti, kad Švedij

joje esama aktyvių latvių ir estų išeivijos grupių, kurios Švedijos vyriausybei ne visada leidžia dėl jos elgesio ir pareiškimų ramiai miegoti. Apie lietuvių grupės veiklą mažiau teisingstama. Ir štai, birželio 11 d. jau pasigirsta reportažas iš Lietuvos.

Jau pati reportažo pradžia parodė, kieno interesams išnaudojama Švedijos radiofono pagalba, kad švedų visuomenei parodžius "antrą veidrodžio pusę" pabaltiečių skleidžiamos informacijos apie būklę kitų pusėj Baltijos jūros. Švedų komentatoriai, be jokių savo kritiškų pastabų, perdavė sovietinę klisę, girdimą, matomą ir skaitomą sovietinės propagandos aparatūroje. Pagrindinis tų reportažų motyvas -- parodyti, kokią pažangą Baltijos kraštai padarė priklausydami "socialistinių tautų šeimai". Be to, seka sovietų propagandos ofenzyvos motyvas, kuriame pabrėžiama, kad "Lietuva tebėra Lietuva" ir kad "lietuvių kalba neturi jokių apribojimų", nors tas pareiškimas buvo pertransliuotas vienos Vilniaus mokyklos direktoriaus žodžiais -- rusų kalboje... Nepagalvota ir praeities "buržuazinių laikų", kada, be abejonės, viskas skendo skurde ir analfabetiškume.

Panaši istorija pasikartojo birželio 18 d. reportažu iš Latvijos, o birželio 25 d. -- iš Estijos.

Iš viso, tie kraštai neturėję progos anksčiau pasinaudoti tokia demokratine santvarka ir laisve, kokia dabar naujoji Lietuva nežino, tuo pačiu nežino ir to fakto, kad Europoje siekiama sunaikinti tų tautų gyvybę, kurioms likimas (ir politika) lėmė patekti į Sov. S-gos nasrus.

O tuo tarpu, mums visą veiklos svorį nukreipiant į savitarpio susiskaldymo plotmę, komunistinė propaganda išnaudoja kiekvieną plyšį, kiekvieną tuštumą, kiekvieną galimybę savo "težėms" kuo plačiausia paskleisti.

Pavyzdžiui, Švedijos radiofonas gegužės mėn. išsiuntė du savo atstovus į Baltijos valstybes, kad vietoje susipažinti su ten esančia padėtimi ir radio reportažais "objektyviai" informuoti Švedijos visuomenę. Reikia atsiminti, kad Švedij

joje esama aktyvių latvių ir estų išeivijos grupių, kurios Švedijos vyriausybei ne visada leidžia dėl jos elgesio ir pareiškimų ramiai miegoti. Apie lietuvių grupės veiklą mažiau teisingstama. Ir štai, birželio 11 d. jau pasigirsta reportažas iš Lietuvos.

Žvilgsnis į Vasario 16 Gimnazijos ateitį

Pasikalbėjimas su naujuoju Vasario 16 Gimnazijos direktoriumi kun. dr. P. Bačinsku.

Kun. dr. Petras Bačinskas pradžioje suteikia žinių apie save:

Baigęs Prienų "Žiburio" gimnaziją 1930 m., studijavau Kauno Vyt. Didžiojo U-te teologiją, kurią baigiau 1936 m. teologijos licencijatu, ir buvau paskirtas Molėtų Progimnazijos kapelionu ir lotynų kalbos mokytoju. Vokiečių okupacijos metu pradėjau studijuoti Kauno Vytauto Didžiojo Universitete filosofiją, kurią daktaro laipsniu baigiau 1948 m. Innsbrucko valstybiniame universitete. Lankydams vokiečių okupacijos metu Kauno universitetą dėščiau tikybą suaugusiųjų gimnazijoje ir religijos dėstymo metodiką Darželių Vėdejų kuruose.

Studijuodamas Innsbrucke buvau Innsbrucko ir visos Austrijos lietuvių studentų kapelionu bei Balfo įgaliotiniu studentų šalpai vykdyti.

Iš Austrijos išvykęs į Australiją dirbau su jaunimu: studentais, moksleiviais, savaitgalių mokyklomis, skaitais ir t. t. Paskutinių penkerių metų laikotarpyje susiorganizavau ir vadovavau Geelongo Mokyklonio Jaunimo chorui.

Po penkiolikos metų darbo Australijoje, gavęs dvejus metus atostogų studijinei kelionei po Europą, Ameriką ir Kanadą, atvykęs į Romą buvau paskiriamas į Vasario 16-sios gimnaziją direktoriauti. Po ilgesnio svarstymo, raginamas ir skatinamas Italijos bei Vokietijos lietuvių ir jų bendruomenių vadovybių, apsisprendžiau imtis šio darbo su sąlyga, kad lietuviškoji išeivija visokeriopai parems mano ir visų dirbančiųjų Vasario 16-sios gimnazijoje pastangas.

-- Kokiomis žiniomis ir viltimis remdamasis sutikote būti direktorium?

-- Australijoje gyvendamas apie Vasario 16-sios gimnazijos reikalus nedaug žinojau. Žinių suteikė Vasario 16-sios gimnazijos Švietimo Komisija, Vokietijos Krašto Valdyba, dabartinis Vasario 16-sios gimnazijos direktorius kun. B. Liubinas. Be to, gyvendamas Vasario 16-sios gimnazijoje daugiau kaip savaitę laiko, pats stebėjau šios įstaigos gyvenimą. Kvietimas direktoriauti susikirto su mano numatyty studijų planais, ir man nebuvo leng-

reikišinių, tai esąs Uilmanio palikimo ženklas, kada latviams buvo skiepijamas šovinizmas ir t. t.

Grįžtant prie mūsų politinės veiklos klausimo, atrodo, kad reikalas koncentruotis į propagandinį sritį iškyla visu rimtumu.

va apsispręsti. Tik nuoširdus Vokiečių Krašto Valdybos kvietimas, kun. B. Liubino tvirtas apsisprendimas iš einamų pareigų pasitraukti ir įsitikini-

Dr. P. Bačinskas naujasis Vasario 16 Gimnazijos direktorius.

mas, kad Vasario 16 gimnazija yra labai reikšmingas lietuvių bendruomenės Europos širdyje, nulėmė sutikimą imtis ypač šiuo metu tikrai nelengvų Vasario 16 gimnazijos direktoriaus pareigų.

-- Kokios specifinės problemos laukia Jūsų pradendant darbą?

-- Yra keletas suminėtinų problemų, kurios jau kuris laikas kelia nemažą rūpesčio Vokietijos Krašto Valdybai bei gimnazijos vadovybei.

Viena iš pačių didžiausių problemų yra mokytojų problema. Be dabar šiuo metu dirbančiųjų mokytojų Vasario 16-sios gimnazijai, reikia cenzuotų mokytojų lotynų ir anglų kalboms, istorijai bei matematikai dėstyti. Cenzuotų mokytojų laikomas universitetą baigęs akademikas, be savo specialybės dar turintis pedagogikos ir psichologijos išsilavinimą. Šiuo metu lankydami Kanadoje ir Amerikoje ieškau tinkamų kandidatų į Vasario 16 gimnazijos mokytojus. Pirmiausia, bandoma susirasti iš jaunųjų akademikų, kviesdami juos atvykti į Vasario 16 gimnaziją ir čia padirbėti. Neužmirštame ir veteranų, kurie net išėję į pensiją, jeigu tik jausmų turį užtenkamai jėgų pedagoginiam darbui, būtų mūsų mielai priimami į šį taip reikšmingą darbą.

Su mokytojų problema aukščiau siejasi lėšų ir mokinių problemos. Kadangi mokytojams šiuo metu mokama už savaitinę pamoką tik 6,36 D.M., o vokiečių gimnazijose 14,50 D.M., tai suprantama, kad už tokį žemą atlyginimą nėra lengva gauti gerų specialistų mokytojų. Jeigu mūsų išeivijos jaunoji ir vyresnioji karta supras šio momento reikšmę ir ryšis padėti

šią problemą išspręsti, tai gimnazija tikrai bus galima visais atžvilgiais sustiprinti, ir jos mokslo lygį bei prestižą pakelti. Tuomet ir mokinių ir lėšų problemos bus lengviau sprendžiamos.

-- Ar Vokietijos Lietuvių Bendruomenės apimtis patiesina šio tipo mokyklos laikymą Europoje?

-- Vokietijos Krašto V-bos žiniomis šiuo metu Vakarų Vokietijoje yra apie 4500 lietuvių. Šis skaičius gali lengvai duoti užtenkamą skaičių mokinių Vasario 16 gimnazijai. Pilnai išvysčius Vasario 16 gimnazijos organizaciją ji galėtų turėti 150 ar net daugiau mokinių. Ateityje mokinių Vasario 16 gimnazijai duotų ir kas kart dažniau atsikeliantis lietuvių šeimoms iš Lietuvos ir Rytų Vokietijos. Be to, reikia laukti, kad ir Lenkijoje esantys lietuviai pamažu pradės atvykti į Vakarų Vokietiją ir tuo būdu papildys Vasario 16 gimnazijos mokinių eiles.

-- Kokią nuotaiką radote Kanadoje ir Amerikoje Vasario 16 gimnazijos atžvilgiu?

-- Nedaug vietų galėjau aplankyti Kanadoje ir Amerikoje. Jaučiamas tam tikras nedidelis suabejojimas Vasario 16 gimnazijos rėmėjų tarpe. Tačiau tenka pasidžiaugti, kad būrelių vadovai tiek Kanadoje tiek čia Amerikoje yra įžvalgūs ir gerai suprantą gimnazijos reikalus. Hamiltono, Toronto, Delhi kolonijos, o taip pat Clevelando bei New Yorko Rėmėjų Būrelių vadovai, su kuriais man teko susipažinti, yra nepajudi-

namai pozityviai nusistatę Vasario 16-sios gimnazijos atžvilgiu ir yra pasiryžę ją toliau šelpti su padidintu dėsnumu ir išstvermingumu. Čia tenka išskirti Rėmėjų Būrelių vadovų ir daugumos rėmėjų sveiką pažinimą į spaudoje pasirodžiusias kritikas: Jie sako -- kas rašoma spaudoje apie Vokietijos bendruomenės vidaus problemas, arba Gimnazijos rūmų statybą bei jos kontrolę, ištikrųjų nei Vasario 16-sios gimnazijos moksleivių, nei mokytojų neliečia. Jiems reikia mokėti algas ir reikia vaikams sudaryti mokymosi sąlygas, todėl mes juos kaip rėmėme, taip ir toliau remsimė. Ši protinga pažinimą ištikrųjų duoda man vilties ir padaršinimo ateities darbams gimnazijoje.

-- Ko jūs pageidautumėte iš Kanados ir Amerikos lietuvių?

-- Aš noriu nuoširdžiai padėkoti Kanados, Amerikos ir viso pasaulio lietuviams už jų ligšiolinę paramą Vasario 16 gimnazijai. Šiuo kritišku momentu nuoširdus pageidavimas, kad mes visi jungtinėmis jėgomis kuo daugiau stengtumės sustiprinti šios mokslo įstaigos pajėgumą. Norėčiau, kad mes ramiai ir objektyviai ir ypač tiksliai svarstytime iškilusias problemas, vengtume dalykų sumaišymų ir apibendrinimų kritikoje.

Jungtinėmis jėgomis mes galime Vasario 16-sios gimnaziją netik išlaikyti bet ir išskirti aukšto mokslo lygio plotmę. Kiekviena talka, piniginė ar darbo auka, yra labai laukiama.

Sen. Frank J. Lausche:

'ŠIAIS METAIS PRAVESIME REZOLIUCIJĄ SENATE'

"Jei mes padėdame Pietų Vietnamui išlikti laisvu ir nepriklausomu, tai turime taip pat Pabaltijo kraštams padėti atgauti laisvę ir nepriklausomybę. Tikiu, kad pravesime rezoliuciją Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvinimo reikalu Senate dar šiais metais. Tai bus padarytas geras žingsnis pirmyn tų kraštų kovoje už laisvę", -- taip prieš keletą dienų kalbėjo senatorius Frank J. Lausche (D. - Ohio), rezoliucijos (S. Con. Res. 19) autorius ir kartu įtakingas Senato užsienio reikalų komisijos (Senate Committee on Foreign Relations) narys, kai prie jos rezoliucijos kaip autoriai (co-sponsors) prisijungė trys senatoriai: Gaylord A. Nelson (D. - Wisc.), John O. Pastore (D. - R.I.) ir Ralph W. Yarborough (D. - Texas). Šiuo metu Senate turime 10 rezoliucijų ir jas yra pasirašę 28 senatoriai.

Sen. LAUSCHE

Senatorius Lausche deda visas pastangas, kad viena iš rezoliucijų būtų pravesita Senate dar šiais metais. Jis gali pilnai palenkti mūsų naujai ir senatorių Fulbright ir kitus Senato užsienio reikalų komisijos narius, nes kartu ir nuolat su jais dirba. Padrąsindami senatorių Lausche trumpais laiškučiais iš visų kraštų kampų jo užsibrėžtame darbe.

(V)

Our 50th year

as savings and home loan

specialists

ST. CLAIR SAVINGS

All savings deposited through
JULY 15th EARN4 1/4% from July 1st
(current rate)NOW 5
LOCATIONSMain Office: 813 EAST 185th STREET • 26000 LAKE SHORE BLVD.
6235 ST. CLAIR AVENUE • 25000 EUCLID AVENUE
6135 WILSON MILLS ROAD

Atidarant Balzeko lietuvių kultūros muziejų Chicagoje, Vl. Vi-jekis sveikina su iniciatoriumi S. Balzeku ir Chicago Daily News korespondentu M. Fischer. V. Noreikos nuotrauka

KAIP VEIKIA LENKIJOS DRAUGAI VOKIEČIAI

Daugiau kaip prieš pusmetį Vak. Vokietijoje paskelbus žinomąjį vokiečių evangelikų bažnyčios raštą, dar ir šiandien toje Vokietijoje tebevyksta ginčai bei svarstymai -- ar reikia artėti su amžinuoju vokiečių priešu -- Lenkija ir kaip? Jau žinoma, kad vokiečių pabėgėlių masės anuo bažnyčios dokumentu nepatenkintos, lygiai kaip jos kritiko ir kai kurias Bonnos "taikos ofenzivos" (kovo m.) memorandumo vietas, svarbiausia, kad pabėgėliai žinrėjo: net ir valdžia ir vyskupai atsargiai įtaigoja, jog gal ir teks atsisakyti buvusių rytinių vokiškųjų žemių. Ši kartą atkreipime dėmesį į kai kurias reiškinis Vak. Vokietijoje ir ypač į vokiečių -- lenkų draugų, ar susiartinimo siekiančių, aktyvumą.

Katalikų sluoksniams artimas "Rheinischer Merkur" savaitraštis šį pavasarį sugalvojo įdomią, dėmesio vertą iniciatyvą. Jis paskelbė keliasdešimties asmenų atsisaukimą kuriame siūloma buv. kacete Oswiecin (Auschwitz) pastatyti "atgailos bažnyčią". Pasak savaitraščio, reikia įrodyti kad krašto materialinės gerovės laikais vokiečių tarpe nesąs už-

V. ALSEIKA

gesės atsakingumo už įvykdytas hitlerininkų piktadarybes iausmas. Esą, toji bažnyčia turėsianti liudyti, kad vokiečių tauta trokštanti susitaikyti su visais tais, kurie yra buvę Hitlerio aukomis. Atsisaukime siūloma siūsti aukas -- jį pasirašė žinomieji politikai: buv. kancleris Adenaueris, parlamento pirm. Gerstenmeier, socialdemokratų veikėjas C. Schmid, laisvųjų demokratų atstovas -- Dehler, vyskupai, kultūros sričių atstovai ir kt. Dabar teks palaukti, kaip plauks aukos ir ar iš tikrųjų vokiečiai pastatys "atgailos bažnyčią" buv. kaceto vietoje.

Ne tik emigracijos lenkai Londone, bet ir vokiečių visuomenė susidomėjo vieno Ž. Saksonijos (Hannover) politiko -- Hans Beske atstatymu iš pareigų. Jam straipsnį buvo paskyrę ir įvairių užkulisų politikoje atskleidėjas -- Der Spiegel magazinas. Dabar tas Beske, vokiečių kontaktų su Rytų Europa šalininkas (vieną jo paskaitų pernai V. Berlyne teko išklaisyti ir šių eilučių autoriui) laikytinas, greičiausia, vokiečių pabėgėlių keršto auka. Tvarkydamas -- kaip aukštas valdininkas ir su geru atlyginimu -- pabėgėlių reikalus, jis drauge rūpinosi ir informacija apie R. Europą, na, ir tais ry-

šiais. Organizavo paskaitas, kviesdavo lenkų laikraštininkus, dar redagavo mėnesinį žurnalą "Europäische Begegnung", kurio uždavinys -- ieškoti kelių suartėti su Vokietijos rytų kaimynais. Valdininko atleidimas siejamas, bent taip spėjama, su jo privačia kelione į Romą, dar ten tebevykus bažnyčios susirinkimui ir du kartus turėjus pasikalbėjimus su lenkų vyskupu Kominek. Kitas kaltinimas -- vokiečių veikėjas Londone buvo susitikęs su emigraciniais lenkų veikėjais. Beske, 10 metų dirbęs atsakingą darbą, gerai pažįstas R. ir Vid. Europos gyvenimą, atrodo, bus iš tikrųjų virtęs stiprių pabėgėlių masių auka. Tai rodo, kaip "suartėjimo" šalininkams Vokietijoje pavojinga paliesti "minulius laukus" -- tai liečia ir vokiečius -- politikus, vyskopus, taip pat ir lenkus -- veikėjus, vyksopus ar kardinolus.

Londono lenkai, žinoma, tokiomis pastangomis patenkinti. Jie vis dažniau primena, kad drąsulių, žengiančių "užmienuotais laukais" atsiranda vis daugiau. Vak. Vokietijoje veikia organizacija, pasivadinus "Studiengesellschaft fuer Fragen Ost-und-Mitteuropaischer Partnerschaft", jai vadovauja Lenkijos draugas prof. Rhode. Šioji organizacija 1964 m. vienoje mažoje vasarvietėje Lindenfels turėjo simpoziumą kultūros gyvenimo Lenkijoje klausimais. Vėliau -- apie bažnyčios padėtį Lenkijoje.

Lenkams nepaprastai malonu, kad susirinkę vokiečiai, ar ne vokiečiai, intelektualai diskutuoja vedę ... lenkų kalbą ir bent delegatų dauguma galėjusi suprasti lenkiškai. Dalyvių tarpe buvo iš JAV, Atlantos universiteto atvykęs prof. Staar (knygos apie Lenkiją autorius), gi kitas -- sovietinių klausimų žinovas -- dr. Strobel, gimęs Lodzėje, kalbėjęs lenkiškai kaip tikras

lenkas. Kiti dalyviai, pasirodę gimę Silezijoje, Poznanėje, vieno tėvas buvęs lenkų karininku, žuvęs vokiečių -- lenkų kare 1939 m., panašiai žuvęs ir prof. Rhode brolis, kai kurie delegatų lankę lenkų mokyklas ar universitetus. Taigi, lenkai Vak. Vokietijoje turi draugų, jų ne vienas -- mokslininkas, žinomas publicistas.

Ir iš tikrųjų, per pastaruosius kelerius metus atsiranda vis daugiau straipsnių, knygų, televizijos reportažų -- ir visur gali lausti norą artėti su Lenkija, bent nekalbėti apie sienų klausimą, pavaizduoti lenkų pasiekimus naujose žemėse Vakaruose. Jau minėtas dr. Strobel yra neseniai pasirodžiusio mėnesinio žurnalo dviem kalbomis, vokiečių ir lenkų -- "Panorama West - Ost" vienas redaktorių. Televizijoje parodyti reportažai apie Lenkiją prieš metus buvo sukėlę aštrius vokiečių pabėgėlių protestus.

Į Vokietiją vis labiau prasiškerbia ir lenkų filmas ir teatras. Vokiečių publika prieš kelis metus itin vertino A. Wajdą pastatymus (ypač "Pelenus ir deimantus" ir "Kanalą"), A. Munk filmus, tačiau kiek nusivylė to paties Wajdos "Pelenais" (pagal S. Žeromskį). Atvirai kalbant, lenkų filmą per pastaruosius dvejus metus nurungė čekų filminkai, po jų seka vengrai. Teatro srity dar prieš 3-4 metus visa eilė vak. vokiečių scenų mielai statė satyrinius Mrozek veikalus, jo "Tango" neseniai su didele sėkme buvo rodomas daugelyje teatrų, kviečiami teatro režisieriai, gastroliavo lenkų opera. Tai vis įdomūs reiškiniai, nors ir negalima teigti, kad jie reikštų ypatingą atoslūgį vokiečių -- lenkų santykiuose. Vis dar esama įvairių abejonių, svarstymų, gyventojų masės vis dar mažai domisi, o spaudoje nuolat teigimai apie 1937 m. sienas. Tačiau užkulisuose šis tas vyksta ir daugiau Vokietijoje, kaip režimo sukaustytoje Lenkijoje.

JUOZAS ŠLAJUS

KĄ RASIU SUGRĮŽĘS?

ATSIMINIMAI (18)

-- Na, jau ir namie, -- sako antrasis mūsų bičiulis.

Namas medinis, nenaujas, bet gražiai atrodantis, o kiemas erdvus, su išaugusiais dideliais medžiais. Jauku, kaip ūkininko sode po žaliuojančiais klevais. Sode sutikome simpatiškus jų tėvus ir jauną merginą.

-- Prašom į vidų, jauskitės kaip savo namuose, -- širdingai prašė mūsų bičiulio motina.

Suėję į vidų iš nustebimo sustojome vietoje. Miestas pilnas bolševikų kariuomenės, o L. Prapuolenis per Kauno radiją baigė skaityti sukilėlių štabo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktą! Paskelbė ir naują laikiną Lietuvos vyriausybę.

Nutilus Prapuolenio žodžiams, buvo akimirkos pauzė, o po to kažkas atsitiko: pajutau, kad kūnas suvirpėjo ir odą užpylė liepsnos deginimas. "Lietuva tėvyne mūsų..." giedojų choras, jam pritarė didingas orkestras. Kai rankomis perbraukęs akis pažvelgiau į Julijų, jo veidu bėgo ašaros. Juk tik dar prieš kelias valandas buvome užkalti ir pasmerkti mirčiai, o čia jau laisvė, ir savo ausimis girdime viešai giedant Lietuvos himną ir pranešimą, kad esame laisvi! Nebuvo lietuvio patrioto, kuris būtų galėjęs suvaldyti savo ašaras.

Prieš pietus nuo žiaurais trenksmo sudrebėjo mūsų medinis namas ir iškrito keletas langų.

-- Tie prakeiktieji susprogdino mūsų tiltą, -- piktai pratarė šeimininkas.

Išbėgę prie Nemuno, pamatėme, kad tiltas per vidurį sukritęs į Nemuną.

Gerųjų žmonių globojami ir maitinami, išbuvome čia porą dienų. Laimė buvo sutikti anuos du jaunus vyrus, o amžina padėka pasilieka geraširdžiams žmonėms.

KAIP BUVO IŠGELBĖTA KAUNO RADIO STOTIS

Kitą dieną su Juliumi išėjome į Žaliakalnį, radio stotin, tikėdami atrasti gerą mūsų bičiulį Edvardą A-ką. Edvardą pasisekė surasti ir visi džiaugėmės vėl susitikę.

Edvardas mus supažindino su tuo metu buvusiu radio stoties viršininku, kurio pavardės nebeatsimenu. Besivaišinant stoties viršininkas pasakojo, kaip išgelbėjęs radio stulpus.

Bolševikmečiui jis buvęs stulpų prižiūrėtojas. Karui prasidėjus, gavęs įsakymą radio stulpus susprogdinti. Prižadėjęs ir įtikinęs, kad nurodytu laiku įsakymą sąžiningai išpildysias.

Dinamitas buvęs pristatytas į radio stotį ir paskirtas laikas, kada radio stotis turi būti susprogdinta. Būdamas radio stoties raštinėje, įsakymus ir smulkius nurodymus gavęs iš rusų telefonu.

Prieš stoties sprogdinimo laiką užrakinęs radio stoties rajono vartus ir visiems griežtai uždraudęs pakelti telefono ragelį. O telefonas vis skambėjęs. Radio stotis buvo aptverta aukšta geležine tvora, per kurią beveik neįmanoma perlipti. Prieš užrakinant vartus, jam pavykę vieną pavojingą ir neištikimą tarnautoją išsiųsti pro vartus. Likusiems keturiems griežtai uždraudęs išeiti iš rajono arba ką nors įleisti. Jis buvo įsitikinęs, jog stočiai nesproguos, bolševikai stengsis patys susprogdinti.

Kitą dieną iš ryto stoties gelbėjimo vadovas patyręs, kad prie radio stoties Žaliakalnio atšlaitėje yra daugiau kaip kuopa bolševikų kariuomenės ir buvo įspūdis, kad jie ieško įėjimo į stoties rajoną. Aišku, jų tikslas susprogdinti radio stotį.

Stoties rajone buvo išaugusi labai aukštų smilgų žolė, kurion atsigulus, nematyti žmogaus. Visi penki gynėjai išsiskirstę gulėjo gilioje žolėje. Bolševikų puolimo tikėjosi iš pietinės pusės. Vadovas įsakęs be jo duoto ženklo nepaleisti šūvio.

Dienos metu (pirmadienį, birželio 23 d.) begulėdami žolėje, pajutę, kad bolševikai lipa į kalną, prie aukštos tvoros. Bolševikų kariai užlipę į kalną ir sustoję prie geležinės tvoros žiūrėję į rajoną. Ir taip bolševikams už tvoros stovint ir nesutinkant jokio šūvio, politrukas su kareivių pagalba užlipęs ant tvoros ir ėmęs ištempta galva žvalgyti rajoną. Tuo metu vadovas paleidęs šūvį į politruką, ir visi kiti taip pat atidarė ugnį. Politrukui kritus, kiti bolševikų kareiviai, išgirdę šūvius plačiu ruožu, pasileido nuo kalno žemyn ir daugiau nebegrižo.

Taip buvo išgelbėta Kauno radio stotis.

KAIP BUVO PAŠALINTOS KAUNO SKERDYNĖS

Visame Kauno mieste augo ir stiprėjo pavieniai šūviai ir laikas nuo laiko automatinų šūvių serijos. Vienas lietuvis buvo mirtinai bolševikų peršautas netoli namo, kuriame buvome apsistoję. Daug kur nežinia kas šaudė iš namų langų, rūsių ir kitų užmaskuotų vietų. Prie vieno namo kampo mačiau būrį besislepiančių bolševikų kareivių. Bolševikai buvo apšaudomi lietuvių partizanų ir varomi laukan iš Kauno. Po to bolševikų Kaune daugiau nebemačiau, bet pasislėpu-

Skaityk ir platink
DIRVĄ

ŽIEMINIAI LANGAI IR DURYS

IVAIRIAUSIŲ IŠDIRBINIŲ TVOROS, STOGELIAI IR KITI
MODERNŲS NAMŲ PAGERINIMAI

KOSTAS BUTKUS

Chicagoje

Telef. PR 8-2781 rytais ir vakarais; LU 5-6291 bet kuriuo laiku

4 1/2%

We Invite Your Savings

ST. ANTHONY

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas, Exec. Secy.

1447 SO. 49th CT. • CICERO • 60650 • PHONE 654-6330

HOURS: MON. 9-8; TUES. THURS. FRI. 9-5; SAT. 9-1; WED. CLOSED

CICERO, ILLINOIS

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4 1/2%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAR ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanietz, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MOSŲ ISTAIGOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

- Asbach Uralt — Import. Germ. brendy 5th — \$5.49
- Imported Canad. whiskey 5th — \$3.98
- Coeur de France Cordials 5th — \$2.98
- Banana Liqueur 5th — \$3.98

- May Wine — Imported 5th — \$0.98
- Riccadona Vermouth 5th — \$1.29
- Christian Brothers Wine 5th — \$1.49

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

sių vietinių komunistų šaudymas dar tęsėsi.

Kiek atsimenu, buvo antradienio popietė, kai radio muzika palengvėle pradėjo tilti ir išgirdome vokišką "Achtung, achtung!" Radijas vokiečių kalba skelbė maždaug tokio turinio pranešimą vokiečių aviacijai:

"Dėmesio, dėmesio! Ukmergės plentu į Kauną grįžta rusų tankų kolona! Prašome vokiečių aviaciją atskristi ir bombarduoti bolševikų tankus!"

Perskaičius šį pranešimą, muzika vėl tęsėsi ir laikas nuo laiko tą pranešimą radijas pakartojo keletą kartų.

Mes visi su šeiminingais tuo metu buvome kieme. Pranešimas nuo išgąsdino, nes vokiečių fronto visiškai dar nesigirdėjo, o sukilėliai neturėjo ginklų kovoti prieš tankus. Gi radio bangas ar gali pagauti žygiuojanti vokiečių kariuomenė? Jei tankai užplūs Kauną, tai įvyks žiauriausios žudynės.

Bet kaip mes nustebome: vokiečiai radio pranešimą išgirdo. Pasirodė, kad visą laiką jie klausėsi Kauno radio stoties. Netrukus per Kauną Ukmergės plento kryptimi būreliais nuskrido vokiečių bombonešiai ir slenkančius į Kauną bolševikų tankus subombardavo. Radio stotis vėliau pranešė, kad pavojus Kaunui yra pašalintas.

Kai sekančią dieną vėl užėjau radio stotin, iš tų pačių vyrų girdėjau pasakojant, jog buvo galvojama ir tariamasi, kaip apie pavojų pranešti vokiečiams. Buvę galvojama transliuoti slapta, šifruotą tekstą, bet turėję maža vilties, kad pranešimą vokiečiai išgirstų ir suprastų. Pagaliau buvę nutarta pranešimą transliuoti atviru tekstu: tegu girdi abi šalys -- vokiečiai ir bolševikai.

Sumanių vyrų rūpesčiu ir pastangomis Kaunas išvengė bolševikų keršto ir sunaikinimo.

Tą pačią naktį Kaune, o ypatinai prie Nemuno, vyko stiprus šautuvų ir kulkosvaidžių šaudymas. Nakties metu į Kauną pradėjo kristi bolševikų artilerijos sviediniai. Iš ryto vienas jų sprogo mūsų kieme, tik, laimei nieko neužmušė.

SAUGUMO DEPARTAMENTE

Vieną priešpietį mus atsivedusieji draugai pasakė, kad jie išeina jungtis prie sukilėlių.

-- Perkūnas žino, kas ten šaudo iš langų ir pakampių?! Reikia pagaliau apvalyti Kauną nuo tų driskių komunistų ar užsilikusių bolševikų! -- griežtai pasakė vienas mūsų draugų.

-- Pritariu ir jungiuos prie jų! -- sakau. Visi keturi nuo kalėjimo čia atėjusieji, beveik tais pačiais keliais išėjome į vyr. sukilėlių štabą, šaulių rūmuose. Gatvėse žmonėms vaikščioti buvo pavojinga, todėl visos gatvės buvo apytūstos. Vienur kitur matėsi pravažiuojantis lengvas sunkvežimis, kuriame sėdėjo su parengtais ginklais mūsų sukilėliai, kitur matėsi varant areštuotą parsidavėlių arba belaisvių.

Šaulių rūmuose, t.y. vyr. sukilėlių štabe, radosime daugiau susirinkusių vyrų, bet tuo metu nebuvo kuo ginkluoti atvykusius, todėl mes sėdėjome, neturėdami ką veikti.

-- Einam, Juozai, į Saugumo Departamentą, -- pasiūlė Julius. -- Gal ten rasime savo bylas ir asmens dokumentus, kuriuos enkavedistai paėmė iš mūsų kratos metu. O beto, šiuo metu ir ten, manau, žmonės lygiai reikalingi, kaip ir čia.

Laisvės alėja nuėjome Saugumo Departamento kryptimi, o pasiekę juos, drąsiai ir be jokios baimės plačiais laiptais žengėme į vidų, nes enkavedistai kaip žiurkės, pajutę pavojų, visi pabėgo.

Saugumo Departamentas buvo dar tik kūrimosi stadijoje, todėl visokia pagalba čia buvo reikalinga, ir mes su Juliumi (Lietuvos nepriklausomybės laikais šioje žinyboje jis buvo tarnavęs) prisidėjome prie šio pradinio darbo. Buvo jau grįžęs anksčiau buvęs to departamento direktorius ir kai kurie valdininkai (politiniai kaliniai).

Ir čia šiuo metu buvo pavojinga žvalgytis pro langus. Iš kitos pusės aukšto pastato langų kažin kas paleido šūvius į departamento rūmus, todėl vyrai išstatė kulkosvaidį departamento lange ir sekė ten pasislėpusį komunistą, nespėjusį pabėgti su enkavedistais.

Išėjęs į pirmo aukšto erdvų kambarį nustebau, o kartu ir nudžiugau, išvydęs pirmą pažįstamą veidą. Už nedidelio bufeto šeiminingavo iš skaidrios švėkšnos padangės gerai pažįstama Stasė Vanagaitė (dabar p. Petersonienė gyv. Chicagoje, autorė išleistos knygos "Nulaužta šaka").

-- Labas, panele Stase! Koks aniolas tave čia atvedė prie tokios gausybės maisto?-- klausiu priėjęs.

-- Šlajau, o iš kur tu toks suvargęs čia atsiradai? -- pamačiusi nustebė.

-- Jei nebijosi, prisipažinsiu, kad esame pabėgę iš kalėjimo ir dabar norėtume gauti užvalgyti tavo skanumynų, -- sakau nenuleisdamas akių nuo kvepiančio maisto.

-- Baimės visai neturiu, nes ir aš pati esu pabėgusi iš kalėjimo, -- sako Stasė.

-- O kaip tau pasisekė taip greitai susirasti tokį gerą darbą? -- klausiu vis negalėdamas atitraukti akių nuo maisto.

-- Žinoma, geras darbas, -- juokiasi ji, -- alkanus Kauno kareivėlius maitinti. Čia partizanų maitinimo štabas. Sėskit ir stiprinkintės. (Bus daugiau)

ŠTAI KOKIE 'LIETUVIAI' ATSTOVAUS LIETUVĄ SOVIETINIAME 'PARLAMENTE'

Brežnevo - Kosygino režimas truputį reformavo sovietinį "parlamentą": padidino deputatų skaičių nuo vadinamųjų sąjunginių ir autonominių respublikų (sąjunginės dabar vietoj po 25 deputatus, turės po 32 tautybiniame soviete). Tai darė išpūdį, jog nerusų tautoms (tiksliau -- nerusų tautų vardais vadinamoms teritorijoms) duodama daugiau svorio nors šiaip ir nesvoringame soviete.

Tačiau štai kaip tas dalykas atrodo Lietuvoje. Teisybė, Lietuvos teritorijai duota 32 atstovai vietoj 25, bet užtat septynioms apygardoms paskirti deputatai rusai, Lietuvoje negyveną ir su Lietuvos gyventojais neturį nieko bendra. Būtent:

Varėnos apygardai paskirtas deputatas -- generolas Guskovskis.

Klaipėdos apygardai -- laivo kapitonas Ivanovas.

Kretingos apygardai -- generolas Jefimovas. Mažeikių apygardai -- Maskvoj gyvenąs rusų kinematografininkų sąjungos valdybos pirmasis sekretorius Kulidžanovas.

Švenčionių apygardai -- Borisas Popovas, prieš ketvirtą metų Maskvos atsiųstas Sniečkui prižiūrėti antrasis partijos sekretorius (tas bent laikinai gyvena Vilniuje).

Anykščių apygardai -- Maskvoj gyvenąs Sov. Sągos vyriausybės ekonominių ryšių su užsieniu komiteto pirmininkas Skačkovas.

Šaulių miestui -- Sov. Sągos elektroninės pra-

monės ministras Šokinai.

Vadinamajam sąjunginiam sovietan iš Lietuvos teritorijos, kaip seniau, taip dabar, "renkama" 10 deputatų (po vieną nuo 300,000 gyventojų). Vienas iš jų irgi maskviškis, partijos centro komiteto pareigūnas Stepanovas. Jis paskirtas atstovauti Ukmergės apygardai.

Kiti deputatai iš Lietuvos ir beveik visi lietuviai. Bet nei lietuvių "atstovaujamos" apygardos dėl to džiaugiasi, nei rusų "atstovaujamos" liūdi, kadangi visiems aišku, jog tai "vis tiek"...

* Suplėšytų, subraukytų ar ko nors prirašintų balsavimo lapelių birželio mėnesio sovietiniuose balsavimuose, anot oficialaus pranešimo, buvo paduota per 636 tūkstančius (sakoma, kad tie "balsavo prieš"). Lietuvoje tokių lapelių buvę apie 11 tūkstančių. Tiek jų užrašė balsų skaičiavimo komisijos. Bet kadangi rinkimai slapti, tai tikrąją tokių sužalotų lapelių ("liaudies priešų") skaičių slapta tyrinėja tik čekistai.

Iš oficialių pranešimų apie birželio 12 dienos "rinkimus" Sovietų Sąjungoje matyti, kad Lietuvos dabartinė teritorijoje į balsuoti turinčiųjų teisę sąrašus buvo įtraukta 1,932,177 asmenys. Atseit, tiek surašyta 18 metų amžiaus ir vyresnių žmonių. Į tą skaičių neįeina silpnapročiai ir nubaustieji kalėti, atimant "pilietines teises". Bet galimas dalykas, kad

į tą skaičių įeina ir balsavimo dieną Lietuvos teritorijoje buvę prašalaimai, Pavyzdžiui, Vilniuje balsavo (tad turėjo būti įrašyti ir į sąrašus) didelė grupė Sevastopolio teatro aktorių, kurie tomis dienomis buvo atvykę vaidinti Vilniuje. Čia jie turėjo balsuoti tik už M. Šumauską ir Vilniaus miesto partijos pirmąjį sekretorių K. Mackevičių, kurių jie visiškai nepažįsta. Bet jie atvirai paaiškino, kad tai "vistiek", nes visi renkami deputatai būsią visų deputatai... Žinoma, ir Lietuvos gyventojams tokiomis sąlygomis balsuojant yra "vistiek", už ką jiems tenka balsuoti. (ELTA)

NAUJA MINISTERIJA

Birželio 23 d. Vilniuje įsteigta nauja vietinė ministerija -- Buitinio gyventojų aptarnavimo ministerija. Ministru paskirtas Kazys Plechavičius.

Buitiniu aptarnavimu vadinama tai, ką atlikdavo smulkiosios dirbtuvės ir paskiri amatininkai: siuvimas, skalbimas, plaukų kirpimas, įrankių bei mašinų taisymas (įskaitant dviračius, motociklus arba ir

privačius automobilius, kiek jų dabar pasitaiko) ir kt. Dabar visi tie darbai atimti iš savarankiškų amatininkų ir atliekami valdžios organizuotose dirbtuvėse, kurios tačiau tuo tarpu dar toli gražu nespėja reikiamų patarnavimų atlikti dėl to, kad jų nepakankamai yra, ir dėl to, kad dažnai veikia biurokратиškai. Apskaičiuota, kad tos dirbtuvės jau atliekančios patarnavimų beveik už 10 rublių per metus kiekvienam gyventojui, bet tai kaip tik dar labai maža.

Naujai ministerijai teks susidurti su tokiais problemomis, kaip labai menkai suorganizuotas radijo ir spaudo televizijos imtuvų taisymas, visų kitų dalykų taisyme būtinų reikmenų tiekimas. Būdingi nusiskundimai:

Alytuje gaminamą šaldytuvėlį ("Snaigę") nusipirkęs šiaulietis skundžiasi neilgai džiaugęsis nes šaldytuvas sugedęs. Teko tris mėnesius laukti, kol vargais negalais buvusi iš Alytaus gauta pakeistina dalis. Iš Parnėvės aimanuoja, kad tenykštėj siuvykloje užsisiakius kostiumą ar palatą prasidedančios tikros "Kalvarijos", nes užsakytojas turi parūpinti dirbtuvei pamušalus, visus kitus priedus ir net sagas, kurių gauti reikia turėti "medžioklinio šuns uoslę"... (ELTA)

GIRTAVIMAS LIETUVOJE PLĖČIASI

Viešosios milicijos ministras Lietuvoje (A. Gailevičius) birželio 26 d. per Tiesą kreipėsi į visuomenę, kviesdamas padėti suvaldyti chuliganus. Su jais nebesusidoroja ne tik milicijos pagalbininkai, kurių, bent popieriuje, Lietuvoje esą suorganizuota bene ke- lios dešimtys tūkstančių.

Chuliganams esą per daug nuolaidžiuojama. Administracija atgalia ranka tesinaudojanti baudimo teisėmis, bausmių laiku nevykdanti, o vadinamieji "draugiški teismai" esą dar nuolaidesni. Tas chuliganus tik padrąsina leistis į didesnius nusikaltimus. (Nebepirmas kartas, kad valdiniai laikraščiai skundžiasi visuomenės, ypač jaunimo pasyvumu talkininkauti valdžiai).

-- Nors draugininkų skaičius kasmet didė-

ja, -- rašo Gailevičius, -- pastaruoju metu sumažėjo laisvanoriškų liaudies draugovių aktyvumas saugant viešąją tvarką. Neretai draugininkų patruliavimas būna formalus. Kaikurie draugininkai nesažiningai atlieka savo pareigas, nereaguoją į įstatymų pažeidimus, "nepastebi" chuliganų... Todėl su kartėliu tenka pažymėti, kad dalis jaunimo, veikiama amoralinių žmonių, tampa chuliganais, padaro sunkių nusikaltimų, Nepilnamečių organizacijos nėra pakankamai principingos, kovojant su šiais pažeidimais. Jos tenkina siūlykimais ir retai baudžia chuliganus visu įstatymų griežtumu...

Nupiešęs tokius "ta-

(Nukelta į 6 psl.)

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
LIETUVIŠKOJE JANSONŲ VASARVIETĖS
CAPE COD VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA ATIDARYTA VASAROJIMUI IR
PRIIMA SVEČIUS.

Kreiptis: MARIJA JANSONAS — Vila AUDRONĖ.
87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. 02655
Arba telef. (Area 617) 428-8425.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 — Tel. CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžių ir visų kitų Lietuvoje pagedaujamų prekių labai priinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITEs į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą.
Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

VASAROS ATOSTOGAS

kviečiame praleisti CAPE COD'E

MEŠKOJE

CAPE COD žaluma; ATLANTO vanduo šildomas Golf'o srovės; SILVER BEACH smėlis; Lietuviška aplinka ir geras maistas, suteikia puikias sąlygas pavasaroti bei pailsėti.

SPORTO mėgėjams: sail-fish būriuoti, teniso aikštė, ping-pong, krocketas.

Vakare TĖVAMS išvykus prižiūrimi vaikai.

SEZONĄ pradėdame BIRŽELIO mėn. 19 d.

MEŠKA

42 BEACH STREET

MONUMENT BEACH

CAPE COD, MASS.

Tel. (617) 759-3251

'Linkiu, kad sekantis Jaunimo Kongresas galėtų susirinkti laisvoje Lietuvoje...'

J. Kajecko, Lietuvos atstovo Washingtono, kalbą pasakyta Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso atidarymo proga, Conrad Hilton viešbutyje, Chicagoje, 1966 m. birželio 30 d.

Susirinkote liūdno atminties birželio genocidiniame mėnesyje. Šio krašto viceprezidentas Hubert H. Humphrey, šauniu pareiškimu baltiečiams bei kongresmenai savo kalbose prisiminė liūdnąjį birželį ir priminė JAV Vyrbės džiuginančią laikyseną Lietuvos atžvilgiu.

Susirinkote kongresan pasišvęsti dėl Lietuvos. Šiame mieste yra paminklas iškalbingai primenantis pasišventimą. Turiu omenyje Darių ir Girėną, kurių už poros savaičių 33-čioji transatlantinio skridimo sukaktis. Tų progų supuolimas — ženklas, kad po gera žvaigždė renkatės kongresui.

Pagaliau, susirinkote kongresui šio krašto Nepriklausomybės Dekla-

racijos sukakties išvakarėse. Toji deklaracija mums gimininga. Tadas Kosciuszka, Lietuvos sūnus, prisidėjo atkakliu darbu, kad ji taptų kūnu. Toji diena mums dvelkia ir Lietuvos prisikėlimo viltimi, nes Lincolnas pareiškė, kad Amerikos Nepriklausomybės Deklaracija "suteikia laisvę ne tik šio krašto žmonėms, bet viltį visam pasauliui, visiems laikams" taigi ir lietuvių tautai. Tokiomis aplinkybėmis džiugu, kad mūsų jaunimas, velionies prezidento Kennedy žodžiais tariant, susirinko kelti klausimą: "What can I do for my country?"

Paverpta tauta džiaugiasi, kad jūslaisvi, laisvoje šalyje susirinkę galite laisvai aptarti, kuomi Lietuvai padėtina.

Prospektai Lietuvą prikelti dabartiniu metu daugiau žadanti, negu 1917-18 metais. Tada Lietuva nebuvo laikoma nepriklausomą valstybę, o Baltijos valstybių okupacija laisvojo pasaulio pamerktą. Lietuvos okupacijos nekomunistiniai kraštai nepripažįsta. Jeigu aš šiandieną ga-

liu į jus prabilti, kaip nepriklausomos Lietuvos atstovas, tai irgi tik suminėtos Lietuvos okupacijos nepripažinimo dėka.

Aš giliai nuoširdžiai sveikinu kongreso dalyvius susirinkusius iš arti, o ypatingai susirinkusius iš toli.

Aš sveikinu pradedant, bene, jauniausia vakarykščios dienos nusielpinusia veikėja, p. Jūrą Reizgyte ir baigiant bene seniausiu jaunuoliu, prel. M. Krupavičium, kuris dar prieš Pirmąjį Pasaulinį Karą pateikė bene pirmąjį jaunuomenei skirtą vertinimą leidinį: "Idealas ir Jaunuomenė".

Nuoširdžiai linkiu kongresui ir jo dalyviams sėkmės. Te jūsupastangos neša pagūdą tautai namų nevalioje. Šis kongresas tebūnie svaripastanga prikelti Lietuvą ir palengvinti pavergtų tautiečių naštą.

Linkiu, kad sekantis Jaunimo Kongresas galėtų susirinkti laisvoje Lietuvoje, Gedimino, mieste. Linkiu, kad ten, Lietuvos trispalvės kaimynystėje, galėtume užilgametę paramą bei palankumą Lietuvai su dėkingumu pagerbti ir šio Krašto žvaigždėtą vėliavą.

VYTAUTAS STASYS THOMAS (Tamošaitis) 3 m. birželio 12 d. baigė University of Miami, Fla. gaudamas Bachelor of Science, chemijoje. Vytautas gimė Clevelande, Bronės ir dr. S. Tamošaičių, buvusių lietuvių veikėjų, sūnus. Pradžios ir vidurinę mokslo baigė pirmuoju mokiniu Miami Beach, Fla. Vytautas pasirinko Loyola Universitetą, savo tėvo Alma Mater, Odontologijos skyrių, Chicagoje. Kalba gerai lietuviškai, įdomiausi lietuvių studentų veikla. Vytautas Clevelande turi seserį, medicinos daktarę Aldoną ir švogerį dr. W. Syon, ir seserį Rita, gailę, sesutę, gyvenančią Seattle, Wash.

DIRVOJE
DIDELIS
PASIRINKIMAS
NAUJŲ KNYGŲ!

HELP WANTED MALE

INSPECTORS QUALITY CONTROL

Growing sheet metal products manufacturer in Northern N. J. has excellent openings on shift work for the following:

Parts Inspectors

Ability to read blueprints desirable but not necessary. Knowledge of measuring instruments such as micrometer, calipers, steel tape essential.

Packing Line Inspectors

Knowledge of steel tape desirable. Excellent company benefits include hospitalization, life insurance, pension plan, etc.

Arrow Metal Products Corp.
3d Ave., Haskell, N.J. 835-5500 (75-81)

EXPERIENCED SCREW MACHINE OPERATORS NAME YOUR WAGE

Setup men to act as foremen. Simple setups on Acme Gridley Model (G). 50-58 hours per week. All fringe benefits. Openings for part time help also. Day or night shifts. Call 283-3380 any day between 10 A.M. & 4 P.M. for interview.

TOP NUT MFG. CO.

18720 Krause
Riverview, Mich. (75-77)

Openings for Experienced LATHE HANDS

DAY WORK
DAWSON TOOL CO.

13301 E. 8 MILE RD.
W. OF SCHOENHERR (75-77)

Openings for Experienced MILL HANDS

DAY WORK
DAWSON TOOL CO.

13301 E. 8 MILE RD.
W. OF SCHOENHERR (75-77)

DRAFTSMAN TOOL AND DIES

Experienced detailed layout of Draw, Blanking and Progressive Dies. Excellent wages, benefits and working conditions in a country atmosphere.

Send Detailed Resume or Call 865-4141

DEL-KROME
CORP.

WALTON, N. Y. (75-81)

WELDERS

Automatic welders\$3.20 hr.
Micro Welders\$3.20 hr.
Inner Shield Welders\$3.20 hr.
Submerged Arc Welders ..\$3.20 hr.

MUST BE ABLE TO PASS TEST

Whitehead & Kales

58 Haltiner
River Rouge, Mich.

An Equal Opportunity Employer (62-76)

JOURNEYMEN

OR

1st CLASS SKILLED

TOOLMAKERS

Experienced on special machines 58 hour minimum week. 1st & 2nd shift.

Phone Mr. RAE
313 — JO 4-6800

(70-79)

MAINTENANCE FOREMAN

Ability & exp. with production line mechanical problems. Textile machinery exp. helpful but not necessary. Able to supervise machine shop personnel & direct machine fabrication & erection with some knowledge of control, N. E. plant. Crown Products, 2121 Wheatstheat Lane Phila., Pa. Phone: PI 4-44 52. (70-76)

SHEET METAL FABRICATION GENERAL PRODUCTION PRODUCTION MACHINE OPERATORS

One to 3 years experience in production operation or production machining of sheetmetal products. Production \$2.76 to \$2.96 per hour. Production machining \$2.86 to \$3.06 per hour.

APPLY PERSONNEL OFFICE

Brooks & Perkins, Inc.

1950 W. Fort St.

Detroit, Mich.

An Equal Opportunity Employer (73-75)

WANTED 1st CLASS SKILLED BORING MILL OPERATORS

For Lucas Gilbert and G & L. 58 hour week. Steady work. Good wages. Extras.

DECO TOOL & MACHINE

4175 E. 10 MILE RD.

WARREN, MICH.

313 — SL 7-3000 (73-79)

EXPERIENCED GEAR MEN

AGE NO BARRIER

Plenty overtime. Job shop operation. Setup jobs & run barber colemans, fellows & threadmills.

ASK FOR S. KOTAS.

Universal Gear

1301 E. McNichols

Detroit, Mich. (69-75)

GRINDERS

Experienced operators for Cincinnati #2 Centerless grinders. Must be capable of job set-up. Position in new modern factory.

EXCELLENT WAGES

LIFE INSURANCE

HOSPITALIZATION

MAJOR MEDICAL

PAID HOLIDAYS.

Excellent opportunity for right man also openings for

AUTOMATIC SCREW MACHINE

OPERATORS

Preferably on Davenport Machines Write to Mr. Zane G. Hunter

HUNTER SCREW

SOCKET, INC.

3609 BIG RIDGE ROAD

Spencerport, New York 14559

(A suburb of Rochester) (74-79)

Communications Personnel

Experienced & Trainees

Installers

Linemen

Maintainers

Repeater Chiefs

Test & Regulating

Previous military, civilian or knowledge of elementary electronics.

Permanent Employment

Automatic Salary

Progression

Liberal

Fringe Benefits

Western Union

60 HUDSON ST.

New York City RM M-2

An Equal Opportunity Employer (74-76)

HELP WANTED FEMALE

PUBLIC HEALTH NURSES — home health nursing service, & other staff positions general public health nursing programs. Retirement plan, annual and sick leave; 40-hour, 5-day week. Salary range up to \$6200 depending upon qualifications. General educational and cultural area, good residential area. Apply Girard Veen-schoten, M.D., Director, Allegan County Health Dept., County Building, Allegan, Mich. (69-75)

INSTRUCTORS—in medical, surgical, maternity, and pediatric nursing, needed immediately for an expanding NLN accredited diploma program. B. S. degree required; master's preferred. Responsible for clinical teaching and supervision of students. Salary based on education and experience, liberal personnel policies. General hospital of 400 beds has excellent facilities and a medical staff of over 60 specialists. A unique situation of a large medical center in a small city atmosphere with a university center. Write or call 715 — 384-9393. Educational Administrator, St. Joseph's Hospital School of Nursing, 509 St. Joseph's Ave., Marshfield, Wis. 54449. (71-76)

REGISTERED NURSES REQUIRED for Moosomin Union Hospital. New 20 bed residence, extension and renovation program just completed. Excellent working condition. Salary range \$350.00-\$446.00 with an allowance for previous experience. Full maintenance available. This is a progressive town of 2500 on No. 1 Highway near the Manitoba border. Write or phone reverse to Director of Nursing, Moosomin Union Hospital Box 400, Moosomin, Sask. (74-80)

MALE OR FEMALE

REGISTERED NURSES

and

CERTIFIED NURSING

ASSISTANTS

(Male and Female)

Required for permanent staff positions in a one hundred bed active treatment hospital. Basic starting salary for General Duty Nurse \$350.00 and for Certified Nursing Assistant \$239.00. Consideration given for experience and post basic education. Recently revised personnel policies. For further information please contact:

Director of Nursing,

Weyburn Union Hospital

Weyburn, Saskatchewan (74-80)

IMMEDIATE OPENINGS

SET-UP OPERATORS:

LIGHT TURRET LATHE

HEAVY POWER BRAKE

H AND V MILL

LIGHT DRILL PRESS

DRILL PRESS

ALSO:

SUBASSEMBLER & OTHER

Job classifications — 1st & 2nd shift.

Send Resumes—Apply—or Call

U. S. SLICING MACHINE CO.

1 VERKEL DR. LAPORTE, IND. (75-79)

BRAKE AND PUNCH PRESS OPERATORS

Must be able to do own setup and read prints. \$2.90 to \$3.00 plus cost of living and benefits fully paid.

APPLY OR WRITE

MASSEY FERGUSON, INC.

1400 OAKMAN BLVD.

DETROIT, MICH.

An Equal Opportunity Employer

(74-76)

Girtavimas Lietuvoje...

(Atkelta iš 5 psl.)

rybinio žmogaus" auklėjimo rezultatus (jaunieji chuliganai gimę ir augę santvarkoje), Gailevičius ieško pasiteisinimo "praeities atgyvenose". Girtavimas esąs ryškiausia "praeities atgyvena"...

-- Viešosios tvarkos apsaugos ministerijos analizė rodo, -- aiškina tvarkos saugotojas, -- kad iš 1965 metais užregistruotų chuliganistikos atvejų beveik 90 procentų įvykdė neblai-vūs asmenys. Beveik visi asmenys, teisti už smulkų chuliganistiką, pažeidė įstatymus būdami girti. Tarp kitko, asmenys, patraukti baudžia mojon atsakomybėn už chuliganistiką ir administracijos bausti už smulkų chuliganistiką, kaip taisyklė, sistemingai girtaudavo. Be to, pasitaiko atvejų, kai girtaujama darbo metu, ir būtent dėl to kairių kelia galvą chuliganai...

Iš to aišku, kad Gailevičius turi bėdos ne su savaimingu chuliganizmu, o daugiausia su pasigėrusių siautėjimu. Girtavimas Lietuvoj niekad nebuvo paplitęs taip, kad būtų girtaujama net darbo metu. Girtavimui palankios sąlygos ir paskatinimai suklestėjo rusams Lietuvą užplūdus, beveik iš pačios pirmos dienos. Girtavimas ir girtas chuliganizmas tai ne kokios "praeities atgyvenos" (tokios būtų turėjusios gana laiko išnykti), o Gailevičiaus saugomosios tvarkos nešamieji "ateities pumpurai" ir iš jų besirps-tančios "uogelės".

(ELTA)

Argentinos atstovai R. Paršelis ir kun. J. Margis tariai kongreso reikalais. P. Petručio nuotrauka

DIRVOJE

galite įsigyti

ką tik pasirodžiusią Nelės Mazalaitės knygą
MIESTELIS, KURIS BUVO MANO.

Kaina \$2.50.

Ši knyga laimėjo 1965 m. Aidų žurnalo literatūros premiją. Išleido Darbininkas 1966 m. Iliustravo P. Jurkus. Gauta didesnė siunta Putnamo seselių išleistos knygos mūsų mažiesiems. Tai

ALGIS IR ALYTĖ,

spalvavimo knygutė su lietuviškais tekstais. Kaina tik 50 centų.

Be to, rekomenduojame įsigyti J. Gliaudos premijuotas knygas:

Šikšnosparnių sostas	\$2.50
Ora pro nobis	\$4.00
Delfino ženkle	\$2.50
Namai ant smėlio	\$2.00
House upon the sand	\$3.95

★

Turime pasirinkimui visą eilę mūsų rašytojų poezijos, novelių, romanų, prisiminimų ir kt. knygų.

Be to, Dirvoje galite įsigyti ar užsisakyti plokšteles:

A. Stempužienės — D. Lapinsko — Dainas
Stereo — \$7.00, Hi-fi — \$6.00

St. Baro — Operų arijos
Stereo — \$7.00, Hi-fi — \$6.00

J. Vaznelio dainų ir arijų rečitalis — \$5.00

Birutė Valterienė — Dainos — \$5.00

Iz. Vasilūno — Lietuvių kamerinė muzika — \$6.00 ir kt.

Užsakant knygas ar plokšteles, rašykite čekį ar pašto perlaidą

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Ona Čiurlionienė, inž. Tomo Čiurlionio žmona, mirė birželio 28 d. Paliko nuilūdime sūnų Jurgį su 2 anūkais. Palaidota liepos 1 d. Lakewood kapinėse.

• Magdalena Vilkutaitienė, Viktoro Vilkutaičio, Aldonos Ambrazienės, Leokadijos Civinskienės, Vytauto Vilkutaičio, Birutės Gedvilienės, Danutės Mikoliūnienės motina, mirė birželio 30 d. Clevelande.

Palaidota liepos 2 d. Kalvarijos kapinėse, pamaldas atlaikius N. parapijos bažnyčioje.

• Jozefina Pėstininkienė, Ant. Melnikienės ir D. Stulginskienės sesuo, mirė Clevelande ir palaidota Kalvarijos kapinėse liepos 4 d.

* ONAI ČIURLIONIENĖ, inž. Tomo Čiurlionio žmonai, mirus, vietoj gėlių Marija ir Aleksas Johansonai aukojo 5 dol. senelių prieglaudai.

DĖMESIO!

Pranešame gerb. klientams, kad Globe Parcel Service, Inc. Clevelando skyrius, dėl atostogų bus uždarytas nuo liepos 10 dienos iki liepos 25 dienos. Globe Parcel Service, Inc. Cleveland skyrius

* SOCIAL SECURITY įstaigos vedėjas John R. Pederson praneša, kad įstaigai reikalingi tarnautojai Ohio ir Michigano valstijų ribose.

Kandidatai privalo turėti koledžų ar atitink. mokslo įstaigų diplomą. Įstaigai reikalinga virš 50 naujų tarnautojų ryšium su Social Security įstatymo praplėtimu ir medicare. Suinteresuotieji gali

DAINUOS SLA JUBILIEJINIAME BANKETE

Sol. J. Krištolaitytė-Daugėlienė

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 80 metų sukakties seimas Clevelande vyks tris dienas, liepos 11-13, Pick-Carter viešbutyje. Tikima didelio skaičiaus delegatų iš įvairių kolonijų. Delegatai bus ir senosios kartos ir naujosios ateivijos veiklesni SLA kuopų nariai. Seimo metu paprastai atvyksta ir daug svečių, kurie seka SLA veiklą.

Seimo vieši parengiami bus: delegatų ir svečių apsilankymas lietuvių kultūriniame darželyje, oro sąlygoms leidžiant, pirmadienį, apie 6 val. vakare. Ten bus padedama vainikai ir

trumpa programa.

Po to, Čiurlionio Ansamblio namuose bus delegatams vakarienė.

BANKETAS. Viešas visiems lietuviams vakaras bus smagus jubiliejinis banketas Pick-Carter viešbutyje, antadienio vakare, pradžią 7 val.

I banketą kviečiami Ohio ir apylinkių lietuviai. Po trumpos seimose priimtos tvarkos, bus meninė programa. Dainuos solistė Juzė Krištolaitytė-Daugėlienė ir Julius Kazėnas. Po to prasidės šokiai, grojant Eddie Platt (Platakio) orkestrui. (sk)

CLEVELANDIEČIŲ AUKOS LIETUVOS LAISVINIMO REIKALAMS

Vasario 16-sios proga 1966 metais per ALT Clevelando Skyrių aukojo: (iki š.m. birželio mėn. 20 d.)

\$50 -- Dr. J. Balčiūnas.
\$30 -- Dr. A. ir V. Mauručiai.
\$25 -- Dr. A. Martus, A. Vilimas.
\$20 -- Dr. A. Aželis, A. Dovydatis, D. ir P. Mikoliūnai, A. Pautienis.
\$15 -- St. Alšėnas, B. Gražulis, Dr. K. Pautienis, Pr. Razgaitis, P. Skardis, O. ir P. Žilinskai.
\$12 -- A. Balys, J. Inčitra, Z. Tarutis.
\$10 -- V. Abraitis, A. ir J. Augustinavičiai, J. Balbatas, J. Balčiūnas, Jr., P. ir P. Balčiūnai, P. ir N. Bieliniai, A. Bielskus, Dr. A. Bridžius, R. Bublys, A. Buknis, Dr. A. Butkus, J. Daugėla, E. ir A. Garkai,

Dr. V. Gruzdis, J. Gudėnas, Br. Juodėnienė, St. Jurgaitis, G. Juškėnas, J. Kaklauskas, A. Karkius, V. Kasakaitis, A. Kasulaitis, E. Kersnauskas, J. Kunavičius, Dr. J. Mačys, V. Marilūnas, A. Masilionis, J. Mokus, Vl. Plečkaitis, V. Rutkauskas, Dr. Z. Sabataitis, A. Styras, Fl. Saukevičius, J. Sniečkus, V. Stankauskas, P. Stravinskis, A. Šemeta, J. ir M. Švarcai, A. Tamulionis, M. ir P. Titai, R. Valodka, V. Valys.

\$8 -- L. ir A. Leknickai.
\$6 -- P. Tamulionis

\$5 -- V. Akelaitis, Pr. Alekna, M. ir J. Apanavičiai, M. Aukštuolis, B. Bacevičienė, K. Balaišis, P. ir O. Banioniai, J. Barniškis, S. Barzdukas, A. Bielskis, V. Bilūnas, J. Blynas, K. Bruožis, G. ir J. Čyvai, Vl. Čyvas, J. Damušis, Z. Dučmanas, K. Gelažius, Z. Gobis, H. Idzelis, St. Ignatavičius, J. Jakštas, V. Janušis, J. Jasinevičius, A. Jonaitis, J. Kapočius, J. Kazėnas, L. Kezenius, K. Kliorys, Vl. Knistautas, R. Kudukis, S. ir S. Laniauskai, P. Mainelis, O. Malėnienė, Vl. Matulionis, E. ir Z. Mazoliauskai, St. Mikalauskas, A. Mikoliūnas, P. Mikšys, O. ir A. Mikulskiai, K. Minca, Ant. Nasvytis, St. ir J. Nasvyčiai, A. Nevulis, J.N. -- neįskaitoma, Ed. Petkevičius, J. Pivariūnas, K. Ralys, J. Rastenis, A. Raulinaitis, J. Saikus, V. Sakas, P. Sejonas, R. ir J. Skavičiai, J. Smetona, D. ir D. Staniškiai, H. Stasas, L. Staškūnas, J. Statkevičius, Ed. Steponavičius, V. Steponavičius, J. Stoškus, J. Stravinskis, K. Šlapelis, A. Šušinskas, V. Šembergas, Vyt. Tamulius, J.B. Vasaris, M. Vinclovas, J. Virbalis, Kun. K. Žemaitis, J. Žilionis, P. Zigmantas, K. Žygas, J.K.G., B.P., A.R.

\$4 -- V. Bačiulis, K. Tallat-Kelpša, R. Patricy.
\$3 -- V. Benokraitis, Pr. Butkuvienė, V. Degutis, V. Giedraitis, A.G. Karsokai, J. Laucius, St. Lazdinis, Dr. S. Matas, J. Milas, J. Pikturka.
\$2 -- J. Belzinskas, V. Dautartas, P. Ežerskis, F. Gaižutis, J. Kalvaitis, W. Karalius, P. Kazakas, K. Kazlauskienė, B. Nainys, J. Šarkauskas, J.K. Starinskas, A. Steponavičius.
Po \$ 1,00 aukojo 12 asmenų. Smulkiais surinkta: \$11,55

\$1230,55 aukota ALT Centru.
\$9,00 aukota ALT Clevelando Skyriui.
\$5,00 aukota Vlikui
Viso laisvinimo reikalams surinkta \$1244,55.

ALT Clevelando Skyrius dėkoja visiems aukotojams ir Clevelando Jaunimo Metų Komitetui už talką pravedant rinkliavą.

ALT Clevelando Skyriaus Valdyba, A. Pautienis, pirm., R. Kudukis, išd.

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave., Cleveland, Ohio
Tel. EX 1-1143

Klube veikia: Lietuviškų laikraščių ir žurnalų skaitykla • "Tėvynės Garsų" radijo valandėlės • Televizija • Bilijardas • "Pin Boll" • Šachmatai • Lietuviška Valgykla: Penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais — pietūs ir vakarienė. • Visi lietuviai ir lietuvės kviečiami įsirašyti nariais į Amerikos Lietuvių Piliečių Klubą.

CLEVELANDE!

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
Jubiliejinio Seimo

BANKETAS ANTRADIENIO VAKARE, LIEPOS-JULY 12 D.

Pradžią 7 val. vak. Su šokiais. \$7.50

Ohio ir aplinkinių valstijų ir miestų lietuviai kviečiami dalyvauti SLA 80 metų sukakties bankete, puošniame viešbutyje. Po trumpos programos bus šokiai. EDDIE PLATT (PLATAKIO) Orkestras.

Bilietus užsisakyti: IGNAS STANKEVIČIUS, 1141 E. 71 STREET, CLEVELAND, OHIO 44103. TELEFONAS: 881-5425.

Spaudoje pasidairius

LAIŠKAI LIETUVIAMS -- Tėvų Jezuikų leidžiamas žurnalas, praeitame (gegužės) numeryje atvirai ir drąsiai pasisakęs meilės ir skirtingų lyčių santykiavimo problemomis, naujai pasirodžiusiam (birželio) numeryje P. Razmino ir V. Kleizos straipsniais atkreipia savo skaitytojų dėmesį į jaunimo problemas.

Žurnale aktualūs ir įdomūs komentarai bei pasisakymai įvairiais mūsų visuomeninių santykių klausimais. Vienas jų skamba šitaip:

OI, KAS KALBOS

Kartą vienas žmogus, kuris mažai kalbėjo, bet daug galvojo, pavadino tuos, kurie daug kalba, bet mažai galvoja, "šnekuoliais".

"Šnekuolių" pasitaiko visur. Pavyzdžiui, jei ateitininkas kartais, dėl savo riboto dainų repertuaro ir paveiktas "ekumeninės dvasios", uždainuoja "Lauželis, lauželis", tai jo "šnekuoliai" draugai mintimis jam prisega geltoną kaklaraištį. O jei koks skautas, išėjęs "stovyklauti, patyrimo daugiau gauti", kartais užkliūna ateitininkų būrin, tai jo "šnekuoliai" broliai ar sesės jam tą patį kaklaraištį bent žodžiais nuriša.

Vėl. Jei progai pasitaikys, pasikalba kas su laisvajam pasaulin iš okupuotos Lietuvos laikinai atvykusiuoju, tai "šnekuoliai" išeiviai jį tuoj apšaukia komunistu. Gaila, kad geležinė uždanga ne visas paslaptis išduoda: tikriausiai ir ten, anapus, "šnekuoliai" komunistai toki su išeiviais pakalbėjusį pavadina kokiū nacionalistiniu buržuizmu.

Ir vėl. Jei vienas kitas lietuvis katalikas susitinka su vienu kitu lietuviu protestantu, tai vėl girdėsi keistų atsiliepimų: iš katalikų tarpo "šnekuolis" pasakys, kad šamokslininkai ruošiasi sprogdinti šiluvos koplyčią Washington; o iš protestantų -- kad anie protestantai jau tapo "perkrikštyti" papistais.

"Bile ką" kalbėti -- lengva; pagavoti -- daug sunkiau. Dėl to visur pasitaiko nemaža "šnekuolių". Jie kalba apie viską kaip tik dėl to, kad apie nieką negalvoja. Bet jų kalbų dalia liūdna: ji išminties žmonėms neatneša, o kenkti kenkia.

MOKINĖS SIUVAMOMS MAŠINOMS

Priiame ir nevartojančius anglų kalbą. Mes turime daugelio tautybių žmonių 2000 tarnautojų tarpe. Dieninė pamaina, didžiausi atlyginimai moterims šiame rajone. Patirtis nereikalaujama. Atlyginame besimokinant, po trumpo bandymo.

Atvykite į Employment Office PO LIEPOS 18, 8:30 val. ryto iki 5 val. p. p. nuo pirmad. iki penktad.

JOSEPH & FEISS CO.

2149 W. 53rd St.
(2 blokai į pietus nuo Lorain Ave.)

HELP WANTED MALE

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St.
341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS
Corp.

MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components

KELLER- HYDROTEL

Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

GAUSITE GERĄ VALANDINĮ
ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL

341-1700

for an interview convenient
for you.

An Equal Opportunity Employer

MACHINIST

ENGINE LATHE HORIZONTAL BORING MILL MILLING MACHINE RADIAL DRILL

Immediate openings for experienced operators qualified to set up and operate from prints.

AFTERNOON SHIFT

Overtime, many company-paid benefits.

LESTER ENGINEERING CO.

2711 Church Ave.
216 — MA 1-8814
CLEVELAND, Ohio (74-76)

FITTERS—CLASS A
CODE WELDERS
RYAN

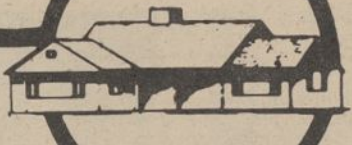
Industrial Incorporated
World leader in the
CRYOGENICS FIELD
One of Cleveland's great growth companies.
883 E. 70th St., CLEVELAND, OHIO
Overtime, fringe benefits, paid hospitalization, paid holidays. Contact J. H. Brady, 9 A.M.—4 P.M.
An Equal Opportunity Employer (73-82)

Naturally SUPERIOR SAVINGS

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

MIRĖ LIGIJA BIELIUKIENĖ

Dirvai jau išėjus, gauta liūdna žinia, kad birželio 28 d. New Yorke staiga mirė visuomenės veikėja, Lietuvos Moterų Federacijos pirm. ir Pas. moterų organizacijos F.W.C. tarybos narė Ligija Bieliukienė.

Tik ką grįžus iš reikšmingų posėdžių Chicagoje, kur velionė gražiai atstovavo Lietuvos reikalus, jaunoji veikėja jau liepos 1 d. gulėjo karste Romatocky laidotuvių namuose, kur su ja atsisveikino lietuvių organizacijų atstovai ir bičiuliai.

L. Bieliukienės netekus, lietuvių visuomenė neteko veiklios ir iškilios lietuvių moterų ir Lietuvos atstovės, per eilę metų išpūdingai besireiškusių atstovaujant lietuvių tautą ir pavergtą Lietuvos valstybę pasaulyje plačiai žinomose organizacijose.

Iki paskutinės savo gyvenimo valandos visas jėgas Lietuvos labui skyrusiai lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirmininkei

LIGIJAI BIELIUKIENEI

mirus, jos vyrui BRONIUI ir motinai gilią užuojautą reiškia

Lietuvių Rezistencinės
Santarvės
Centro Komitetas

Su giliu liūdesiu pranešame, kad š. m. birželio 29 d. ryte, po sunkios ligos Philadelphia priemiestyje mirė

MARIJA ONA KRĖVIENĖ-MICKEVIČIENĖ

Velionė liepos 1 d. buvo pašarvota M. Bigenio laidotuvių įstaigoje. Liepos 2 d. išlydėta šv. Andriejaus bažnyčion. Palaidota Holy Cross kapinėse, Darby, Pa.

Nuliūdę duktė Aldona,
žentas Vytautas ir Celina
Mošinskiai

JUNGTINĖS TAUTOS PRIIMS PETICIJĄ

Lietuvių Jaunimo Antikolonialinė Lyga praneša iš New Yorko, kad JT Generalinis Sekretoriatas priima PLJK peticiją ir parašus reikalaujančius Lietuvai nepriklausomybės.

LJK savo demonstracijoje, įvykstančioje ši penktadienį, liepos 8 d. 9 val. ryto prie J.T. reikalaus oficialaus priėmimo mūsų delegacijos ir greitos eigos mūsų bylai.

Prie Sov. S-gos Atstovybės vyks dar viena demonstracija smerkianti Lietuvos žiaurią okupaciją.

Kas tik galime, demonstracijoje dalyvausime.

SUSIPAŽINIMO IR ATSISVEIKINIMO VAKARAS

Šeštadienį, liepos 9 d., 8 v. v. Carnegie Endowment salėje, 345 E. 46 St., Manhattan, įvyks ta literatūros vakaras, pagerbti Jaunimo Kongreso dalyviams,

kurie lankysis New Yorke liepos 6-10 d.

Vakaro programai parinkta literatūros kūrinių skaitymas šių autorių: Liūnės Sutemos, Jono Meko, Antano Gustaičio, Petro Tarulio ir kt. Kūrinius skaitys aktoriai Dalia Mackuvienė, Vytautas Valiukas ir patys autoriai.

Antra dalis -- PLJK dalyviams, užsienio svečiams, bus įteikiamos dovanos, ką tik iš

BRONIŲ BIELIUKĄ,

ištiktą žmonos LIGIJOS netikėtos mirties, didžios

širdgėlos valandą giliai užjaučiame

Valerija ir Bronius
Nemickai

Mielą ANUSĖ-ALDONĄ KRĖVAITĘ-MOŠINSKIENĖ, jos vyrą inž. VYTAUTĄ MOŠINSKĮ ir artimuosius, brangiar mamytę ir uošvę

A + A

MARIJAI KRĖVIENEI-MICKEVIČIENEI mirus, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Anelė, Juozas ir Ramunė
Kubiliūnai

A. A.

ADAI MAKARSKIENEI

mirus, jos vyrą POVILĄ ir sūnų GEDIMINĄ skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir liūdime kartu

Sigutė ir Juozas Žemaičiai

Mielai motinai

A + A

MAGDALENAI VILKUTAITIENEI mirus, sūnams VIKTORUI ir VYTAUTUI VILKUTAIČIAMS, dukrom ALDONAI AMBRAZIENEI, LEOKADIJAI CIVINSKIENEI, BIRUTEI GEDVILIENEI, DANUTEI MIKOLIŪNIENEI bei jų šeimoms gilią užuojautą reiškia

O. ir M. Vinclovai

A. A.

ONAI ČIURLIONIENEI

mirus, jos vyrą TOMĄ ČIURLIONĮ, STEFANIJĄ ČIURLIONYTĘ-DOUVAN, JULIŲ ir ELENĄ JANULEVIČIUS, MEČI. VYTAUTĄ ir P. JANULEVIČIUS, poniją ONĄ ČIURLIONIENĘ, Dr. ALFONSA IR KASĘ MARTUS, VYTENĮ ir LIUDĄ ČIURLIONIUS bei kitus gimines, nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime

Vincas ir Vlada Abraičiai

Mylimai Mamytę

A. A.

MAGDALENAI VILKUTAITIENEI

mirus, jos dukrai LEOKADIJAI ir VYTAUTUI CIVINSKAMS, dukrai DANUTEI ir PETRUI MIKOLIŪNAMS, dukrai BIRUTEI ir VACLOVUI GEDVILAMS, dukrai ALDONAI ir PRANUI AMBRAZAMS, sūnui VIKTORUI ir ELENAI VILKUTAIČIAMS, sūnui VYTAUTUI ir jų šeimoms bei kitiems giminėms, nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Vincas ir Vlada Abraičiai

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS CHICAGOS SKYRIAUS RENGIAMAS VASAROS BALIUS

įvyks liepos mėn. 23 d. V. E. Jonyno vasarvietėje,
Veden Road, Chesterton, Ind.
Visuomenė kviečiama dalyvauti.

BALIAUS PROGRAMA

6 VAL. VAKARO KOKTEILIAI IR ŠALTI UŽKANDŽIAI.
8 VAL. VAKARO ŠILTA VAKARIENĖ.

MENINĘ PROGRAMĄ IŠPILDYS JAUNOSIOS PAJĖGOS.
Šokiams gros KORP! NEO-LITHUANIA orkestras.

Vietas prašome iš anksto, iki LIEPOS MĖN. 22 D., rezervuoti pas B. PAPLĖNIENĘ, 5647 SO. WOOD ST., CHICAGO, ILL., TELEF. RE 7-8186 nuo 6 VAL. VAK. iki 9 VAL. VAKARO.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
Chicago Skyriaus Valdyba

CHICAGO

* PAVERGŲJŲ TAUTŲ savaitė įvyks liepos 16 d., šeštadienį, Chicagoje, pereitų metų tvarka ir toje pačioje vietoje, tik norima, kad ji būtų dar skaitlingesnė ir išpūdingesnė. Tuo reikalu, liepos 6 d. burmistro įsistaigoje įvyksta spaudos ir radijo atstovų pasitarimas. Minėjimą organizuoja visos tautos, o lietuviai tvarkosi pagal Amerikos Lietuvių Tarybos ir LB Chicago apygardos nutarimą. Lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti minėtame paradede.

* MONTESSORI Centras, birželio 24 d. supažindino lietuvių visuomenę su savo naujai atidarytu "Židinėliu" lietuvių ir vietinių priešmokykliniam jaunimui auklėti. Direktoriai, valdyba ir mokytojai nušvietė padėtas pastangas, aprodė pastatą.

Dabar turima 60 vaikų nuo 2 iki 6 m. amžiaus. Vasaros metu veikia tik viena grupė vaikų. Veikiant dviem grupėms prieš ir po pietų, viso talpinama iki 100 vaikų per dieną. Lietuviams reikėtų gausiau pasinaudoti.

SCHOOL GUIDE

SACRED HEART SCHOOL RESIDENT SCHOOL FOR BOYS GRADES 4 THROUGH 8 BROTHERS OF THE SACRED HEART

ANDOVER, MASSACHUSETTS
ALL INQUIRERS DIRECTED
TO BROTHER JOSEPH
(71-77)

Lietuvos Pajūrio redaktorius A. Lymantas iš Kanados lankėsi Chicagoje, kur turėjo pasitarimų su mažlietuviais žurnalo leidimo reikalu. Nuotraukoj iš kairės: J. Anysas, dr. J. Anysas, A. Lymantas, M. Purvinas ir p. Nauburas. L. Knopfmillerio nuotrauka